

Pirmdiena, 2017. gada 3. jūlijs

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kā rudbāržnieces Zentas Līvijas Kalniņas ģimene glabājusi Latvijas karogu.

6. lpp.

Kā Jāņus ārzemēs svinējuši.

7. lpp.

Bērnu uzvedība publiskos pasākumos.

10. lpp.

Pēc vēlēšanām – skolu reorganizācija.

3. lpp.

NAKTS BRAUCIENĀ – AZARTS UN CĪŅASSPARS

Amatieriem 3. vietu izcīnīja kuldīdznieks Ģirts Vēvers.

Piektdienas pusnaktī Kuldīgā, Rātslaukumā, to, ka šobrīd ir Latvijas labākais sprinteris, apliecināja *Rietumu banka/Rīga* riteņbraucējs Emīls Liepiņš, uzvarot sacensībās *Čempionu kauss* un aiz sevis atstājot mājinieku, Latvijas čempionu Kristu Neilandu un bijušo Kuldīgas novada sporta skolas audzēkni, prestižā *Tour de Beauce* kopvērtējuma uzvarētāju Andžu Flaksi.

Čempionu kauss Kuldīgā tiek rīkots jau vairākus gadus, bet šogad pirmo reizi sacensības notika vēlā vakara stundā.

Pirmie trasē devās amatieri, viņiem bija jāveic 15 apli jeb 37,5 km (apļa garums – 2,5 km pa vecpilsētas ieliņām). Riteņbraucēji cīnījās ne vien par uzvaru *Čempionu kausā*, bet arī par vērtīgajiem amatieru reitinga punktiem. Šajā grupā bija divi starpfiniši, kurā atbalstītāju balvu

ieguva Artis Roze (Tukums) un Kristaps Knops (Carnikava), viņu sīvā sacensība sākās jau startā un ilga līdz pat finiša spurtam. Beigās uzvaras lauri tika A.Rozem, 2. vietā – K.Knops, bet uz goda pjedestāla trešā pakāpiena kāpa mājinieks Ģirts Vēvers. Vēl no kuldīdzniekiem startēja Nauris Inovskis, Mārtiņš Krekovskis un Oļegs Meļehs.

(Turpinājums 12. lpp.)

ĪSĪNAS

Vasaras nodarbes

Šovasar Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centrs piedāvā divas vasaras nodarbes lielākiem un mazākiem. Pirmdienās un ceturtdienās pasniedzējs Kārlis Leitis (tāl. 28611970) Kuldīgas skeitparkā vada ekstrēmo sporta veidu nodarbības, bet sporta skolotāja Dzintra Freimane (tāl. 29622048) Ventā sešus līdz desmit gadus veciem bērniem organizē peldēšanas nodarbības.

Vadītājs Krauklis, vietniece Bērziņa

Biedrībā *Reģionālo attīstības centru apvienība* par valdes priekšsēdi atkārtoti ievēlēts Valkas novada domes priekšsēdis Vents Armands Krauklis, par viņa vietniekiem – Dobeles novada domes priekšsēdis Andrejs Spridzāns un Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa. Valdē vēl ievēlēti Cēsu novada domes priekšsēdis Jānis Rozenbergs, Smiltenes novada domes priekšsēdis Gints Kukainis, Krāslavas novada domes priekšsēdis Gunārs Upenieks un Līvānu novada domes priekšsēdis Andris Vaivods.

Gaida seniorus

Līdz 17. jūlijam pa tālr. 26181470 var pieteikties 17. Senioru saietam, kas notiks 29. jūlijā no 13.00 Rendas *Zāgkalnos*. Būs cepuru izstāde, Rendas rokdarbnieču darbu izstāde un fotoizstāde *Renda fotogrāfijās*, koncerts ar Gunāru Meijeru, Leonu Briedi un Rendas deju kolektīvu, balle ar grupu *Ēna*.

Trešdien, 5. jūlijā:

- Kijevā tiekas ar studijbiedriem.
- Kas jauns Skrundas pagastā.
- Mazā jūrmaļgeita Aizputes ielā.
- Fotokonkurss *Mana Jāņu nakts*.

REDZĒJUMS

Vien mēli pakulstīt

Daina Tafelberga,
tāl. 63350570,
daina.tafelberga
@kurzemnieks.lv

Ja kādreiz, pazīstamiem ļaudīm uz ielas satiekoties vai svešiem pieturā autobusu gaidot, gribējās iesākt sarunu, tad parasti nekas cits prātā neienāca kā tikai laika apstākļi. Tagad tēmu loks kļuvis plašāks. Piemēram, par nodokļiem. Tāpat kā laika apstākļi tie nav no vienkāršā cilvēciņa atkarīgi un biežāk neapmierina, nekā rada prieku. Kad graudaugu

„Nodokļi tāpat kā laika apstākļi nav no vienkāršā cilvēciņa atkarīgi.”

lauki kulšanai īstajā briedumā, bet uznāk spēcīgs lietus, zemnieks nevar kā savulaik dažs labs oligarhs noalgot gaisa spēkus, lai ar lidmašīnām aizgānīnā mākoņus un var saulītē ģimenes pikniku uztaisīt. Starp citu, atšķirībā no zemnieciņa, oligarhs var arī nodokļus nemaksāt. Kopš aizvēsturiskiem laikiem nevienam vienlīdzības cīnītājam nav izdevies izskaust, pat ne kaut mazliet pamainīt seno romiešu atziņu: kas atļauts Jupiteram, nav atļauts vērsim. Tas pēdējais joprojām var vien mēli pakulstīt ar kaimiņu, kolēģi vai blakussē-

dētāju autobusā. Un labi, ka demokrātiskā valstī vismaz pie tiesas par to nesauc.

Nu ilgi muļļātā nodokļu diferencēšanas tēma beidzot sākot iegūt kaut kādus nebūt apveidus. Šis nedēļas sākumā valdošā koalīcija vienojās diferencēt iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) likmi tā: 20% (ienākumiem līdz 20 tūkstošiem eiro gadā), 23% (no 20 001 līdz 55 000) un 31% (virs 55 000). Iepriekšējā piedāvājumā bija tikai divi cipari, jo šķita, ka nevar prasīt 31% pat no tiem, kam tās lielās algas (gadā kopā virs 45 000 eiro). Arī tagad gan valdības kuluāros, gan nevalstiskajās organizācijās paklīdušas runas, ka ar to diferenciaciju var nesanākt, kā cerēts. Liela IIN likmes progresivitāte tikai samazināšot vēlmi maksāt nodokļus, tādējādi vēl vairāk palielinot ēnu ekonomiku. Sākotnēji plānotā nodokļu reforma kļūst arvien nekonsekventāka un zaudē jēgu. Turklāt jaunā versija ir pretrunā ar to, par ko jau tika lemts pirms gandrīz gada. Uz to norādījuši gan Latvijas Darba devēju konfederācijas, gan Brīvo arodbiedrību savienības, gan Tirdzniecības un rūpniecības kameras vadītāji. Tātad ar augšas idejām neapmierinātas ir abas apakšējās puses – darba devēju un ņēmēju aizstāvji. Bet ko tas pavisam vienkāršais cilvēciņš? Atkal var tikai mēli pakulstīt par to, kas pat nodokļu reformas īstenošanai nav īsti skaidrs.

MANUPRĀT

Grib sasniegt vairāk

Pēdējā laikā esmu daudz runājusi ar dažādiem jauniešiem – skolēniem un topošajiem studentiem. Arī šovasar viņiem ir lieliska iespēja iepazīties ar profesijām un strādāt, piesakoties Nodarbinātības valsts aģentūras vai pašvaldību programmās. Un izrādās, ka daudzi tikai tagad īsti sapratuši, kas ir darbs. No visiem dzirdēju to, ka strādāt nav viegli, un līdz ar to daudzi no viņiem apjautuši, ka noteikti ir jāstudē universitātēs, jo nevēlas strādāt maz atalgotus darbus veikalos, celtniecībā, viesmīlībā utt. Sarunās jaunieši atzina, ka bez labas izglītības noteikti nevarēsot nekur tālu tikt. Tas ļoti iepriecina, jo bieži vien skolēni vispār nezina, ko vēlas darīt pēc vidusskolas, un, iepazīstot dažādas profesijas vēl skolas gados, var nonākt līdz kādai vērtīgai atziņai ātrāk. Un tad var laikus saprast, ko patiešām vēlas dzīvēt darīt. Galvenais, ka jauniešiem grib sevi pilnveidot, tiekties uz kaut ko augstāku, nevis nedarīt neko. Un man ir liels prieks, ka to dara tieši šeit, Latvijā, nevis dodas laimes meklējumos uz ārzemēm, kas bieži vien nemaz nebeidzas tik laimīgi.

Lāsma Reimane, reimane.lasma@gmail.com

REPLIKA

Tērē naudu, bet nestrādā

Ko gan dara Valsts vides dienests un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, ka nespēj kontrolēt situāciju Jūrmalā, kur dega atkritumi? sašutis kāds kabilnieks. Viņaprāt, ilgā neziņa, nekonkrētās atbildes liecinot par haosu šajā jomā. Kabilnieks ierosina likvidēt tādu ministriju un naudu, kas ir tās uzturēšanai, iedalīt Veselības ministrijai, lai glābtu cilvēku dzīvības.

TRIS VIEDOKĻI

Saskaņā ar Sporta likumu Ministru kabinets sportistiem var piešķirt naudas balvas par izciliem sasniegumiem. Lai arī noteikumi to neparedz, par uzvaru tenisa sacīkstēs *Grand Slam*, kas ir vienas no prestižākajām, Aļonai Ostapenko par uzvaru Francijas atklātajā čempionātā piešķirti 28 458 eiro. Šis valdības lēmums sabiedrībā gan atbalstīts, gan nosodīts. Kā to vērtējat?

Pareizi pausta attieksme

Agris Kimbors, Kuldīgas novada sporta skolas direktors:

– Tenisā nav pasaules un Eiropas čempionāta kā citos sporta veidos. Līdz ar to tas neiekļaujas kopējā sistēmā, pēc kuras Latvijā tiek piešķirtas prēmijas. Ostapenko sasniegums raisījis pasaules mērogā milzīgu rezonansi. Es uzskatu, ka balva piešķirta pamatoti – nav jau uzvarēts sētas turnīrā. Varbūt nauda Aļonai nav tik nozīmīga, bet tas ir veids, kā valsts izsaka atzinību – novērtē un savu iespēju robežās pasaka paldies. Tā ir valsts attieksmes paušana. Tā jābūt. Izglītības un zinātnes ministrijas sporta departaments solījis kritērijus pārskatīt un rudenī mainīt. Tie būšot mazliet stingrāki – valsts prēmijas tikšot piešķirtas par tiešām izciliem sasniegumiem. Bet sportista atdevi jau nevar naudā izrēķināt. Nedomāju, ka būtu lietderīgāk to izdalīt citiem mērķiem, piemēram, atbalstot tos jaunos sportistus, kuriem sasniegumu vēl nav.

Atbalsts jaunajiem jau ir cits stāsts – viņiem diezgan daudz palīdz pašvaldības. Kuldīgas novada sporta skola atbalsta jauniešus līdz 18 gadiem. Tie, kuri vecāki, var rakstīt iesniegumu domes sporta komisijai, kas izskata katru gadījumu. Es kā nozares pārstāvis, protams, gribētu vēl lielāku atbalstu, taču nevaram arī sūdzēties, jo katru gadu tas

palielinās. Tā ir pozitīva tendence. Novadā izstrādāta prēmēšanas kārtība. Summas ir pieticīgas, tomēr tā iespēju robežās novada sportistiem varam pateikties. Par Latvijas čempiona titulu olimpiskajos sporta veidos prēmija ir 100 eiro, par Eiropas un pasaules medaļu – 1000. Sporta veidos, kas nav olimpiskie, prēmija ir 50%.

Gan jaunajiem, gan tiem, kam sasniegumi

Inese Midrijāne, sportistes Anetes Midrijānes mamma:

– Nav labi skaitīt naudu cita maciņā. Ja valsts uzskata, ka sportistei pienākas, tad arī pienākas. Viņas vecāki iepriekš noteikti nav mazu naudu ieguldījuši, lai meita to sasniegtu. Tas nav lēti – sasniegt tādu līmeni. Skrējējam īpašs inventārs nav vajadzīgs, bet tenisā, hokejā izdevumi ir lielāki. Nozīmīga ir prēmēšana gan par sasniegumiem, gan atbalsts jaunajiem sportistiem. Anete trenējās, kamēr mācījās skolā. Vieglatlētikā bija Latvijas izlasē, izcīnīja Latvijas čempiones titulu, bet tagad tā nopietni vairs netrenējas. Skolēnam naudu nevajag, bet, kad esi students, bez tās nevar iztikt. Anete nevarēja darbu ar treniņiem apvienot. Ja būtu atbalsts, varbūt situāciju tas mainītu.

Panākumiem nav gatavi

Valdis Kalns, volejbolists:
– Arguments, ka Ostapenko jau karjeras laikā diezgan spējuši nopelnīt un turnīrā nopelnīja divtik, nedrīkst būt kritērijs tam, lai izvēlētos – piešķirt naudas balvu vai nepiešķirt. Visdrīzāk mūsu vērtēšanas sistēma tādiem panākumiem nav bijusi gatava. Apbalvojumi tiek piešķirti par sasniegumiem olimpiskajos sporta veidos, Eiropas, pasaules čempionātos. Tenisam ir specifika – visaptverošās sacensībās spēlē ap 60 labākie tenisisti, bet īsta pasaules čempionāta nav. Turnīri *Grand Slam* ir ļoti augstā vērtē. Tā ir valsts pateicība par to, ka viņa Latvijas vārdus iznesusi tik skaļi. Es teiktu, ka pēc 2004. gada Eiropas futbola čempionāta varbūt tikai mūsu riteņbraucējs Romans Vainšteins vēl būtu salīdzināms – kad pasaules sporta ziņās tā parādās kā topa ziņa. Ne skeletonisti, ne Maira Brieža boksa cīņa nevar samēroties ar to auditoriju, kāda aptvēra šo notikumu.

Mums bijuši visādi kuriozi, kad to piešķir karpu maksākerētājiem, kuru sacensības grūti saukt par sportu, bet apbalvojumi ir bijuši un raistījuši diskusijas. Samērojot šos notikumus, Aļonas balva ir ļoti pamatota. Pareizi vēl tas, ka to saņem arī treneris.

Jolanta Hercenberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai kāds no jūsu radiem vai draugiem dzīvo ārzemēs? Kāpēc?

Gunta Konrāde, SIA *Avon Cosmetics* pārdošanas vadītāja:

– Visi ieguvuši labu izglītību, ir enerģiski un kārtīgi cilvēki, kuriem patīk dzīvot un strādāt Latvijā. Nekad nav bijusi doma kaut kur aizbraukt, jo šeit viss ir kārtībā. Es domāju, ka daudzi izvēlas doties uz ārzemēm, lai meklētu vieglāko ceļu, bet tur tāpat ir grūti un smagi jāstrādā. Jābūt optimistam un jāmīl Latvija.

Laila Rudzīte, strādā zemnieku saimniecībā:

– Manuprāt, aizbrauc tie, kas grib labāku darbu, bet to atrod tikai daži. Tuvinieki strādā šeit, un neviens negrib braukt prom. Arī pašai viss šeit apmierina.

Ieva Zonenberga, studente:

– Neviens no tuvākajiem cilvēkiem nav aizbraucis. Manuprāt, tie, kas brauc prom, meklē labākus dzīves apstākļus un darbu. Varbūt kādam, kam paveicas, izdodas atrast ko labāku, bet uzskatu, ka jābūt patriotam un šeit, ja grib, arī var atrast. Es noteikti negribu doties prom, mēs ģimenē esam patrioti.

Valdis Markevics, zemnieks:

– Neviens nav devies uz ārzemēm, jo šeit pat ir labi. Manuprāt, aizbrauc tie, kuri domā citādāk un kuriem šķiet, ka šeit viss ir slikti.

Mārcis Šits, kravās autovadītājs:

– Es dzīvoju Anglijā, jo gribēju pamainīt savu dzīvi. Gribēju, lai nākotnē būtu lielāka stabilitāte, arī attiecībā uz vecumdienu. Pienāca brīdis, kad bija jādomā, vai nu braukt tagad vai nekad. Man

apnika mūsu ekonomiskā situācija un negatīvās ziņas portālos. Ja man būtu arī šeit bijusi tikpat liela alga, tāpat es būtu braucis prom. Tagad dzīvojam labi.

Ginta Gotfridsone, plānotāja:

– Ir pazīstamie, kas aizbraukuši uz ārzemēm strādāt. Domāju, ka vēlme aizbraukt bija tieši darba dēļ. Un, visticamāk, no ārzemēm viņi neatgriezīsies. Pati gan vēl neesmu domājusi par to, ka jābrauc prom. Man viss ir veiksmīgi nostabilizējies.

Lāsma Reimane, Roberta Prauliņa foto

Ar ģimnāzijas vārdu pēdējo gadu

Lai gan opozīcijai bija iebildumi, ka jautājums nav sagatavots un izdiskutēts komitejās, Kuldīgas novada domes deputāti ārkārtas sēdē ceturtdien ar balsu vairākumu pieņēma lēmumu ar 2018. gada 1. jūliju izveidot V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolu. Lēmumā paredzēts, ka jaunās iestādes vadītājs pavasarī tiks meklēts likuma noteiktajā konkursa kārtībā.

Balsojumā atturējās Ainars Bie-rands, Aleksandrs Lange, Kristīna Rūtenberga un Sigita Vaivade.

IEGUVĒJI BŪŠOT VISI

Jaunizveidotajā skolā tiks apvienotas Kuldīgas Alternatīvā sākumskola ar Padures filiāli, Kuldīgas pamatskola un V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzija. Domes priekšsēde Inga Bērziņa uzsvēra, ka šādi tiks izveidota vēl viena spēcīga un liela vidusskola, kurā varētu būt ap 680 izglītojamo. Pašvaldības darbinieki tikušies ar visu skolu pedagogiem, skaidrojot, ka lielākas mācību iestādes var saņemt lielāku valsts mērķdotāciju, turklāt sadrumstalotais skolu tīkls pilsētā nespēj nodrošināt pedagogiem atbilstošas darba slodzes un konkurēt spējīgu atalgojumu. Iecerētas tikšanās arī ar vecākiem.

Aprēķinos konstatēts, ka, izveidojot skolu, kurā ir vairāk par 600 audzēkņiem, mērķdotācija varētu būt par 10 000 eiro mēnesī lielāka. Šobrīd pedagogi apvienojamajās skolās vidēji par likmi saņem 717 eiro, tas ir mazāk nekā par līdzīgu darbu tiek maksāts pilsētu lielākajās skolās.

Daži piedalās, daži ne, citi vēl domā

Par to, kuri Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada ģimenes ārsti piedalīsies streikā, piektdien vēl īstas skaidrības nebija.

„Daži vēl domā, vai piedalīties, citi nolēmuši nestreikot. Šobrīd (piektdien – aut.) ir informācija, ka Kurzemē no 207 ģimenes ārstiem streikā piedalās 118. 3. jūlijā Nacionālā veselības dienesta (NVD) mājaslapā www.nvd.gov.lv vajadzētu būt sarakstam ar visiem ārstiem, kuri piedalās streikā, bet vislabāk šo informāciju saņemt sava ģimenes ārsta praksē. NVD mājaslapā ir informācija par palīdzības saņemšanu streika laikā,” saka NVD Kurzemes nodaļas vadītājas vietniece Anita Zolmane.

„Latvijas Lauku ģimenes ārstu asociācija (LLĢĀA) atbalsta streiku no 3. jūlija 12.00, taču mēģināsim risināt prasību izpildi sarunu ceļā. Mūsu mērķis ir dokumentāli apstiprināt valdības solījums palielināt finansējumu mediķu algām un primārajai aprūpei,” uzsver LLĢĀA vadītāja Līga Kozlovska.

CER, KA PRASĪBAS IZPILDĪS

Pēc LLĢĀA tikšanās ceturtdien

I.Bērziņa uzsvēra, ka, apvienojot skolas, kaut arī pašreizējās ēkas tiks saglabātas, administratīvo resursu ietaupījums būs 60 000 eiro gadā. Iekonomēto naudu varēs ieguldīt mācību vidē, ekskursijās, interešu izglītībā u.c. Jaunajā vidusskolā plānotas izglītības programmas no 1. līdz 12. klasei, kā arī pirmsskolēniem. Padures filiāle darbošies kā līdz šim. Jautājums par to, kā tiks organizēts mācību process un kuri klašu komplekti kurās ēkās (Piltenes ielā 25 vai Ventspils ielā 16) mācīsies,

tiks atstāts jaunā direktora ziņā. „Ieguvēji būs visi – gan skolēni, gan pedagogi, gan vecāki, gan pašvaldība,” pārliecināta I.Bērziņa.

KĀPĒC SASTEIDZ?

A.Lange piekrita, ka skolu reorganizācija ir vajadzīga, tomēr iebildumu, ka viss notiek lielā steigā. Šis jautājums ārkārtas domes sēdes dienas kārtībā parādījās tikai dienu iepriekš, komitejās tas nav skatīts. Atbildot I.Bērziņa atgādināja, ka pirms gadiem diviem darba grupa izstrādāja skolu tīkla pārveides stratēģiju, par to tika daudz diskutēts, bet pie lēmuma tā arī neizdevās nonākt. Tādēļ priekšsēde rosināja

ar premjerministru Māri Kučinski L.Kozlovskai radusies pārliecība, ka iespējams panākt prasību izpildi arī sarunu ceļā: „Ir panākta vienošanās par nodokļu reformu, jau apstiprināts konkrēts grafiks, kas paredz finansējuma palielināšanu veselības aprūpei. Vismaz mutiski sarunā ar premjeru saņēmām solījumu, ka mediķu prasības tiks pildītas. Redzēsim, kādi būs valdības soļi, un tad rīkosimies. LLĢĀA valde ātri var pieņemt lēmumu arī par streika pārtraukšanu. Bet pagaidām mēs atbalstām streiku. Šī ir cīņa par visu ārstu, mūsu un palīgu atalgojuma paaugstināšanu un mūsu pacientu iespējām saņemt valsts veselības aprūpi, jo šobrīd vairāk nekā 50% ir maksas medicīna.”

L.Kozlovskā uzsver, ka streika laikā cilvēki varēs saņemt tā saucamo vienkāršoto medicīnisko palīdzību, kas saistīta ar akūtajiem gadījumiem. Ārsti būs darbavietās, ārstu palīgi un māsas strādās.

PAR STREIKA DIENĀM NEMAKSĀS

A.Zolmane piebilst, ka ārstiem par streika dienām, protams, netiks

nonākt pie kopsaucēja uzreiz. Viņa gan solīja: ja dzīve nepiespiedīs, ja bērnu skaits saglabāsies un valdība krasi nemainīs noteikumus, vismaz tuvākajos četrus gados pārējās skolas reformētas netiks.

S.Vaivade atgādināja, ka Alternatīvā sākumskola savulaik izveidota, lai bērniem būtu iespēja mācīties ar citu pieeju. Tagadējā ģimnāzijas un pamatskolas direktore Jana Jansone bilda, ka katra skola savulaik tiek dibināta ar kādu ideju, bet jāņem vērā gan emocijas, gan racionālā puse. Gadu gaitā mainījusies demogrāfiskā situācija, valsts politika. Skolu tīkla sakārtošanas jautājums jāizlemj, tam jāpieliek punkts, lai skolēni var saņemt kvalitatīvu izglītību. I.Bērziņa piebilda, ka pēc iespējas jā saglabā visu apvienojamo skolu labās iestādes, viss būšot prasmīga vadītāja rokās. Brigita Freija, kas ir ne tikai deputāte, bet arī Kuldīgas Centra vidusskolas direktore, pauda: pareizi, ka skolā ir pēctecība, ka bērns tajā mācās no 1. līdz 12. klasei. Tad labāk redzami pedagogu un skolēnu padarītie un nepadarītie darbi.

GAISĀ JAU VIRMOJA

Kuldīgas pamatskolas audzēkņu vecākiem par izmaiņām tiks stāstīts sapulcē šodien, 3. jūlijā. Bet skolotāji bijuši informēti jau maijā peda-

gogiskās padomes sēdē, kad skolā ieradās I.Bērziņa. Skolotāja Jolanta Hartmane atzīst, ka pārsteigts neviens nebija, gaidāmās izmaiņas jau labu laiku virmoja gaisā: „Nākotnē raugāties optimistiski, nav tā, ka mūs kāds ar varu gribētu kaut kam pielikt klāt.

Paši saprotam, ka nākotne ir tikai tad, ja apvienojamies.”

Savukārt 7. klases audzēkņa mamma Lita Krauze tomēr ir sastraukta: „Vienmēr esmu bijusi par mūsu mazo skolu, kurai ir dvēsele. Žēl, ka tā, bet mēs, vecāki, neko mainīt nevaram. Īpašs pārsteigums tas nav, par to jau tika runāts, kad vēl bija dzīvs iepriekšējais direktors

Alvis Ausmanis:

„Ar muļķībām nodarboties un uzturēt skolas, kur pedagogu vairāk nekā bērnu, nevajag.”

Vladimirs Pščenko. Ļoti gribējās, lai dēls pabeidz pamatskolu, klases kolektīvs ir labs, zelta pedagogi, bērniem labvēlīgi apstākļi.” L.Krauze ar dēlu ir runājusi: „Ja mūsu klase aizies uz vidusskolu ar visu skolotāju, ja pedagogi būs tie paši, tad būs labi. Daudz kas atkarīgs no jaunās vadības.”

MEDIĶI INFORMĒ

Nelaimes gadījums darbā

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensone**.

No 16. līdz 29. jūnijam Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā mediķi devušies uz 150 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 75 cilvēki, no tiem deviņi bērni. Astoņas sievietes un 21 vīrietis bijis alkohola reibumā.

Divu nedēļu laikā bijušas sešas krimināltraumas – četriem vīriešiem un divām sievietēm. Visi bijuši alkohola reibumā.

Bijis viens nelaimes gadījums darbā – 22 gadus vecs vīrietis izkritis cauri angāra jumtam. Cietušais nokritis no apmēram astoņu metru augstuma un ar smagām traumām nogādāts slimnīcā. 11 gadus veca meitene pakritusi istabā un nav varējusi piecelties. Ar ceļa locītavas izmežģījumu nogādāta slimnīcā. 21 gadu vecs vīrietis piedzīvojis kritienu, braucot ar sporta motociklu, ar virspusējām galvas traumām nogādāts slimnīcā. 56 gadus vecs vīrietis stiprā alkohola reibumā iekritis Jāņu ugunskurā un nav varējis uzreiz piecelties. Ar abu apakšstilbu apdegumu nogādāts slimnīcā Rīgā.

Pēc novada domes rīcībā esošās informācijas:

- Kuldīgas Centra vidusskolā ir 640 audzēkņi (1.–12. klase),
 - Kuldīgas 2. vidusskolā – 342 (1.–12. kl. dienas plūsmā), 62 – neklātnieki, 13 audzēkņi pirmsskolas grupā.
 - Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā – 265 (1.–12. kl.),
 - Kuldīgas pamatskolā – 187 (1.–9. kl.),
 - Kuldīgas Alternatīvajā sākumskolā – 261 (1.–6. kl.), 16 audzēkņi pirmsskolas grupā,
 - V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā – 158 (7.–12. kl.).
- Šobrīd Kuldīgā darbojas 6 no 13 novada pašvaldības vispārīgglītojošajām skolām.

LAI NEBŪTU TIKAI POLITISKĀS GRIBAS DĒĻ

Alvja Ausmaņa meita šopavasār beidza Alternatīvo sākumskolu, dokumenti iesniegti ģimnāzijā. Viņš bijis skolas vecāku padomes vadītājs, pārliecināts, ka sākumklašu izglītībai Alternatīvā skola ir ideāli piemērota: „Skola, kurā sešus gadus mācījās mans bērns, visu laiku attīstījusies, skolēnu skaits pieaudzis, atestācijā saņemts augsts novērtējums. Ja šī skola var ieinteresēt bērnus lasīt grāmatas, nezina, vai ir izdarāms kaut kas labāks!” Domes lēmumu viņš sauc par sasteigtu, pats uzziņājis tikai no *Kurzemnieka*: „Iepriekšējā sasaukumā Kuldīgas attīstības aģentūra veica pētījumu par skolām, kas parādīja tendenci, ka visvairāk audzēkņu trūkst vidusskolas posmā, tādēļ jāsaistina kāda no vidusskolām. Skolas ir jāsamazina. Ar muļķībām nodarboties un uzturēt skolas, kur pedagogu vairāk nekā bērnu, nevajag. Diemžēl politiskā griba toreiz bija nulles vērtā. Tagad – pirmais darbs piespiedu kārtā apvienot skolas, jo pēc četriem gadiem vēlētāji to jau būs aizmirsuši. Neticu, ka naudas nu būs daudz vairāk, neticu arī, ka lēmums nesīs labumu bērniem.”

Par izmaiņām domes pārvaldes struktūrā – trešdienas laikrakstā.

Inguna Spuleniece

NVD informē, ka no 3. jūlija 12.00:

- ja nepieciešams padoms vienkāršos gadījumos (saaugstēšanās, galvassāpes, kakla un ausu sāpes, vemšana, caureja un nelielas traumas), iedzīvotāji visu diennakti varēs zvanīt uz valsts ģimenes ārstu konsultatīvo tālr. 66016001;
 - jaundzimušo un bērnu vakcinācijas gadījumā būs iespējams vērsties pie dežūrārstiem vai pediatriem. Vakcinācija tiks īstenota vakcinācijas kabinetos;
 - tiks paplašināts to ārstniecības personu loks, kas protesta laikā drīkstēs izrakstīt valsts kompensējamo medikamentu receptes;
 - akūtos gadījumos palīdzību sniegs steidzamās medicīniskās palīdzības punktos un slimnīcu uzņemšanas nodaļās;
 - dzīvībai kritiskos gadījumos jāzvana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam – 113.
- Detalizēta informācija NVD mājaslapā www.vmnvd.gov.lv

maksāts: „Ārsti šobrīd ir dilemmas priekšā. Mūsu juristi viņus ir informējuši, ka streika laiks tiks rēķināts ārā no kapitācijas naudas. Tas nesks māsas un ārstu palīgus. Līdz ar to ģimenes ārsti nevarēs izrakstīt darba nespējas lapas un receptes, jo par to viņiem netiks samaksāts. Tā, protams, ir viņu izvēle – darīt to vai ne. Jautājums – cik ilgi viņi to būs gatavi darīt. Daudzi vispār nav gatavi streikot, jo cieš pacienti.”

Iveta Grīniņa

Uzklausīja Iveta Grīniņa

Ārzemniekiem interesē Kuldīga

Tikai tagad Kuldīgā sākas aktīvā tūrisma sezona, bet jau iepriekš bijušas vairākas ārvalstu žurnālistu un tūroperatoru vizītes, lai stāstītu pasaulei par mūsu pilsētas piedāvājumu.

AR LAIVĀM UN RITEŅIEM

Nesen Kuldīgā Hanzas tūrisma eksperti (Vācijas, Holandes un Francijas pārstāvji) testēja tā saukto seno stikla ceļu projektā *Expole Hanza*. Vizīte sākās vakarā ar pastaigu pa vecpilsētu. Nākamajā rītā delegācija ar laivām devās pa Ventu no vecā kņeģeļu tilta līdz Riežupes ietekai un Smilšalām. Tur piknikā tika piedāvāts vēsturiskais jaunatklājums – pēc senas receptes gatavotas maņģoņmaizes, kādas pirms vairākiem gadsimtiem ceptas tieši Kuldīgā. Atpakaļ grupa brauca ar velosipēdiem. Par stikla ceļu šis maršruts nosaukts, jo hercogu laikos no Riežupes alām tika vestas smiltis stikla ražošanai.

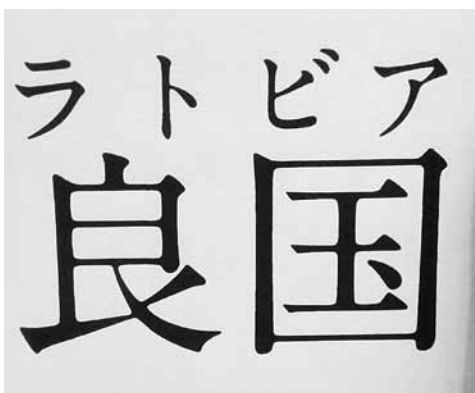
PIE UPES NAV CILVĒKU

„Viesiem patika brauciens gan ar laivām, gan velosipēdiem,” norāda Kuldīgas aktīvās atpūtas centra direktors Artis Gustovskis. „Vācieši un holandieši bija ievērojuši, ka mūsu Ventas krastos ir maz cilvēku. Viņu valstīs ir pārāpdzīvotība, cilvēki tiecas pēc dabas un ūdeņiem tā, ka pie ūdenskrātuvēm nepārtraukti ir ļaužu un transportlīdzekļu plūsma. Rok pat kanālus pie šosejām.”

Eksperti apskatīja arī paviljonu *Kuldīgas labumi*, kas tapis projektā *Hanzas vērtības ilgtspējīgai sadarbībai*. Par vizīti eksperti vēl gatavo atzinumu. Brauciens īstenots ar Eiropas Reģionālā attīstības fonda Centrālās Baltijas programmas atbalstu, lai stiprinātu vēsturiskās Hanzas savienības vērtības. Piedalās deviņi partneri no Latvijas, Igaunijas un Zviedrijas.

Japāņu delegācijas pavadonis Uģis Nastevičs (pirmais no kreisās) atzīst, ka viesiem Kuldīgā patīcis viss, tostarp maltīte kafējnīcā *Goldingen Room*.

Kuldīgas nosaukums japāņu hieroglifā.

BIJA DAUDZ DZIRDĒJUŠI

Jau iepriekš interesi par Kuldīgu izrādījušas arī vairākas tūrisma speciālistu grupas no Japānas. Japāņiem mūsupusē interesējot viss – no vecpilsētas kultūrvēsturiskā mantojuma līdz suiti etnogrāfijai. Tikko notikusi kārtējā vizīte, ko rīkoja Japānas tūrisma mārketinga uzņēmums *Foresight Marketing Ltd* sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un aviosabiedrību *Finnair*. Delegācijas pavadonis Uģis Nastevičs stāsta, ka šī grupa Latvijā viesojās pirmoreiz, bet tā kā bija daudz lasījuši un dzirdējuši par mūsu tūrisma piedāvājumu, pieprasīja, ka obligāti jābrauc uz Kuldīgu. Tā vienā dienā bija jāieplāno gan Rīgas apskate, gan brauciens uz Kurzemi.

MIESAS UN GARA NOSTIPRINĀŠANA

„Japāņiem patika viss,” atzīst U. Nastevičs un turpina, „Vecpilsēta, modernais Pilsētas dārzs savienojumā ar vēsturisko arhitektūru, vecās mājas, bruģētās ielas, dakstiņu jumti. Galvenais, ka gide prata to visu interesanti izskaidrot. Īpaša bija nokāpšana pie rumbas. No augšas ūdenskritums neizskatās spēcīgs, bet nostājoties zem straumes, japāņi atzina, ka tā ir miesas un gara nostiprināšana, kādu viņi piekopi, dodoties uz kalnu upēm. Bija iespēja piedalīties Burdona festivālā Mākslas namā un noklausīties vairākas latviešu folkloras grupas, kā arī gruziņu ansambli, salīdzināt, cik skanīgu rezonansi rada latviskais dziedājums. Viņi priecājās arī par atjaunoto sinagogas ēku, mazo veikaliņu daudzveidīgo dizainu, kulinārā mantojuma piedāvājumu. Japānā jau sešos, pusseptiņos vakarā ir pilnīgi tumšs, bet te saule bija līdz desmitiem, un viesi ieguva papildu stundas pilsētas apskatei. Vienīgā piezīme – japāņi pieraduši, ka tuvumā, gandrīz blakus viesnīcai ir kāds veikals, kas strādā vēl vakarā. Taču no *Metropoles*, kas ir laba servisa naktsmītne, līdz *Rimi* ir gabaliņš, ko iet. Tas ir vienīgais nepatīkamākais moments, kuru derētu mainīt.”

Šajā braucienā Japānas delegācija apmeklēja arī interesantākās vietas Somijā, Igaunijā un Lietuvā.

Daina Tāfelberga
Arta Gustovska arhīva foto

Plenērs Kuldīgas paletes māksliniekiem

„Mūsu šīs vasaras plenēra uzdevums ir pāriet no akrila uz eļļas krāsām un apgūt šīs tehnikas pamatus,” tā par tautas mākslas studijas *Kuldīgas paletes* plenēru *Gleznotpriekš* stāsta vadītāja Iveta Brence.

Ar dziedāšanu, mielošanos un arī pirmajiem otas triepieniem plenērs tika atklāts 25. jūnijā.

„Tas paredzēts divās daļās. Pirmos soļus pārejā no akrila uz eļļas krāsām spērām šīs nedēļas sākumā. Otrajā daļā mācīsies kā sagatavot pamatnes darbam ar eļļu, kā izvietot krāsas paletē. Par turpinājumu vienosimies. Pilsētas svētkos rīkosim izstādi, kurā būs redzami šī plenēra darbi, un arī marmorēšanas darbnīcu, kurā strādāsim ar eļļas krāsām,” stāsta studijas vadītāja.

Plenērā piedalās ap 15 mākslas entuziastu, nodarbības vada Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas pasniedzēja Dzintra Bedovska,

kura *paletiešiem* vadījusi vairākas meistardarbnīcas.

Projektu finansiāli atbalsta Kuldīgas novada pašvaldība un Kuldīgas kultūras centrs.

Vēl šovasar *paletieši* gatavojas izstādei Padures muižas tradicionālajā Cecīlijas dienas pasākumā. „Šogad vadmotīvs ir Skotija. Studijas dalībnieki glezno vai nu Skotijas ainavas vai skotu mākslinieku darbu kopijas. Pie viena gatavojamies septembrim, kad gaidāma izstāde *Meža veltes*. Tā kā atpūsties šovasar neiznāks,” saka I. Brence.

Iveta Grīniņa
Robertas Prauliņa foto

Mākslas studijai *Kuldīgas paletes* izveidojusies jauka tradīcija – ieskandināt vasaras plenērus ar saviesīgu pasākumu, kurā neizpaliek dziedāšana un nelielas svinības.

Skolēni vasarā gūst darba pieredzi

Skolēniem vasarā ir iespēja strādāt arī Nodarbinātības valsts aģentūras rīkotajā pasākumā, kurā jauniešiem tiek piedāvāts darbs valsts līdzfinansētās darba vietās, nodrošinot iespēju iegūt prasmes, iemaņas un pieredzi.

Iepazīst vēsturi

Krista Strujeviča mācīsies Alsungas vidusskolas 10. klasē. Darba pieredzi viņa iegūst Alsungas muzejā.

JĀPROT SVEŠVALODAS

Kristai patīk dejot, sportot, šogad viņa pabeidza mākslas skolu. „Man šis darbs šķita interesants, zināju, ka iegūšu labu pieredzi, uzzināšu, kā ir strādāt ar cilvēkiem un muzejā. Vairāk iepazīnu Alsungas vēsturi. Vēsture mani interesē, tāpēc daudz zināju jau pirms tam, bet atklāju arī daudz jauna, piemēram, par pašu pili. Zināju, ka šeit ir bijusi skola, bet nebija ne jausmas, ka bijusi arī tiesa. Pārsteidza, ka cilvēki, kas šurp brauc, ir ļoti ieinteresēti un vēlas uzzināt sīkāk par Alsungas vēsturi. Ļoti jauki ir tad, kad cilvēki ir pozitīvi un novērtē to, ko dari. Mani darba pienākumi ir sagaidīt muzeja viesus un pastāstīt par pils vēsturi, kā arī uzkopt telpas. Pirms tam bija arī nedaudz jāmacās, lai varētu visu pastāstīt. Grūtāk ir runāt ar ārzemniekiem, jo angļu valoda sagādā nelielas grūtības, bet esmu pa šo laiku uzzinājusi daudzus jaunus vārdus. Ir reizes, kad domāju, ka mēnesi varēju pavadīt mājās vai kopā ar draugiem izklaidējoties. Bet, kad atnāk cilvēki un dodas prom priecīgi, tad arī man ir liels prieks.” Krista atzīst, ka arī nākotnē vēlē-

Alsundzniece Krista Strujeviča priecājas par iespēju strādāt Alsungas muzejā.

tos strādāt darbu, kas saistīts ar cilvēkiem.

JĀBŪT MAZLIET AKTIERIM

„Jau trešo gadu nodarbināms Alsungas vidusskolas skolēns, un man ir laimējies ar visiem, kas šeit strādājuši. Jauniešus interesē vēsture, un viņi prot strādāt ar cilvēkiem. Šeit ir jābūt atraktīvam, jāuzbur aina, kā piln kādreiz ir izskatījies, jābūt mazliet aktierim, jāprot informāciju nodot interesanti,” teica muzeja vadītāja Inga Bredovska. „Pie mums brauc viesi, ar kuriem ir jāprot komunicēt. Krista to dara ļoti labi. Gidam ir jābūt runāt latviešu, krievu un angļu valodā. Krista ieguva labu

pieredzi Burdona festivālā, jo tad viņai cilvēki bija jāved ne tikai pa pils teritoriju, bet arī ārpus tās, bija jāprot pastāstīt par Dižgabalkalnu, baznīcu un citām Alsungas vietām. Cilvēki bija apmierināti, saņēmām labas atsauksmes.” I. Bredovska pārliecināta, ka darbs muzejā ir izaicinājums, jo cilvēki bieži vien uzdot visniedomājamākos jautājumus par telpām, restaurāciju un daudz ko citu. „Manuprāt, grūtāk ir lietainās dienās, kad ir mazāk cilvēku, savukārt ātrāk un interesantāk tās paiet, kad ir daudz apmeklētāju. Man pašai, šeit strādājot, nav bijusi negatīva pieredze.”

Sapņo par savu uzņēmumu

Kevinš Fišers izvēlējies strādāt grāmatvedības uzņēmumā. Viņam patīk darbs ar dokumentiem.

Kevinš Fišers septembrī mācīsies 10. klasē. Jūnijā viņš strādāja grāmatvedības uzņēmumā SIA *Tīģerēns Petriks*.

NEKO NOKAVĒT NEVAR

„Izvēlējos strādāt šeit, jo mani interesē grāmatvedība. Strādāju ar dokumentiem. Centos izdarīt visu, ko man uzdeva. Man visvairāk patīk tas, ka šis nav fizisks darbs, turklāt ļoti interesants. Ar fiziskām aktivitātēm nodarbojos pēc darba, pavadot laiku ar draugiem, ejot peldēties. Es nākotnē negribētu strādāt smagu, fizisku darbu, labāk izvēlētos sēdošu. Gribētu studēt inženierzinātni, šeit iegūtās zināšanas man noteikti varētu noderēt.” Kevinš atzīst, ka gribētu izveidot savu uzņēmumu. Viņš iesaka jauniešiem vasarās strādāt, jo jebkurā darbā

var iegūt jaunas zināšanas. Pūsis pārliecināts, ka strādājot vasaras brīvlaikā neko nevar nokavēt, jo, ja nestrādātu, tad noteikti gulētu līdz pusdienlaikam, kā to dara viņa draugi.

DZĪVĒ NODERĒS

SIA *Tīģerēns Petriks* grāmatvedības uzņēmuma vadītāja Antra Petrevice: „Šādā veidā jaunieši var iegūt zināšanas, kuras pēc tam var noderēt. Skolā ekonomika tikai vēl būs, bet Kevinam jau ir iemaņas. Viņam ir interese un vēlme strādāt, jo viņš zina, ka zināšanas noderēs. Pie manis Kevinš strādā jau trešo gadu un uzdotos darbus izpilda ļoti precīzi. Uzskatu, ka jauniešiem jāpastrādā vairākās jomās, jo nākotnē tas viss noderēs, īpaši, ja gribēs veidot savu uzņēmumu.”

Naudu pelnīt nav viegli

SIA *Hotel Virkas muiža* strādā vairāki skolēni, kuri saka, ka šī pieredze noteikti noderēs, tā ir motivācija censties dzīvē sasniegt vairāk.

STRĀDĀT IR GRŪTI

Kuldīzniece Betija Bergmane mācīsies 9. klasē. „Noteikti jauniešiem ir jāstrādā vasarās, jo tā var nopelnīt naudu un iegūt pieredzi. Man šī ir pirmā darba pieredze, un esmu sapratusi, ka strādāt ir grūti. Piesakoties darbam, īsti nezināju, kas būs jādara, bet jādara ir ļoti daudz. Gribēju pamēģināt, kā ir strādāt īstu darbu. Protams, ir dienas, kad ir vieglāk, bet kopumā uzskatu, ka darba ir daudz un viesnīcā strādāt nav viegli. Šeit kārtāju istabiņas, mainu gultas velu, tīru viesnīcas gaitenīšus un sētu. Jāpalīdz arī virtuvē un jātīra mēbeles.” Betija stāstīja, ka neviena diena nav garlaicīga, jo vienmēr atradīsies, ko darīt: „Esmu sapratusi, ka ir daudz jāmacās un noteikti jāstudē, lai iegūtu pēc iespējas labāku darbu. Es savu nākotni nesaistu ar administratore vai istabenes darbu. Es gribētu kļūt par vadītāju kādā uzņēmumā.”

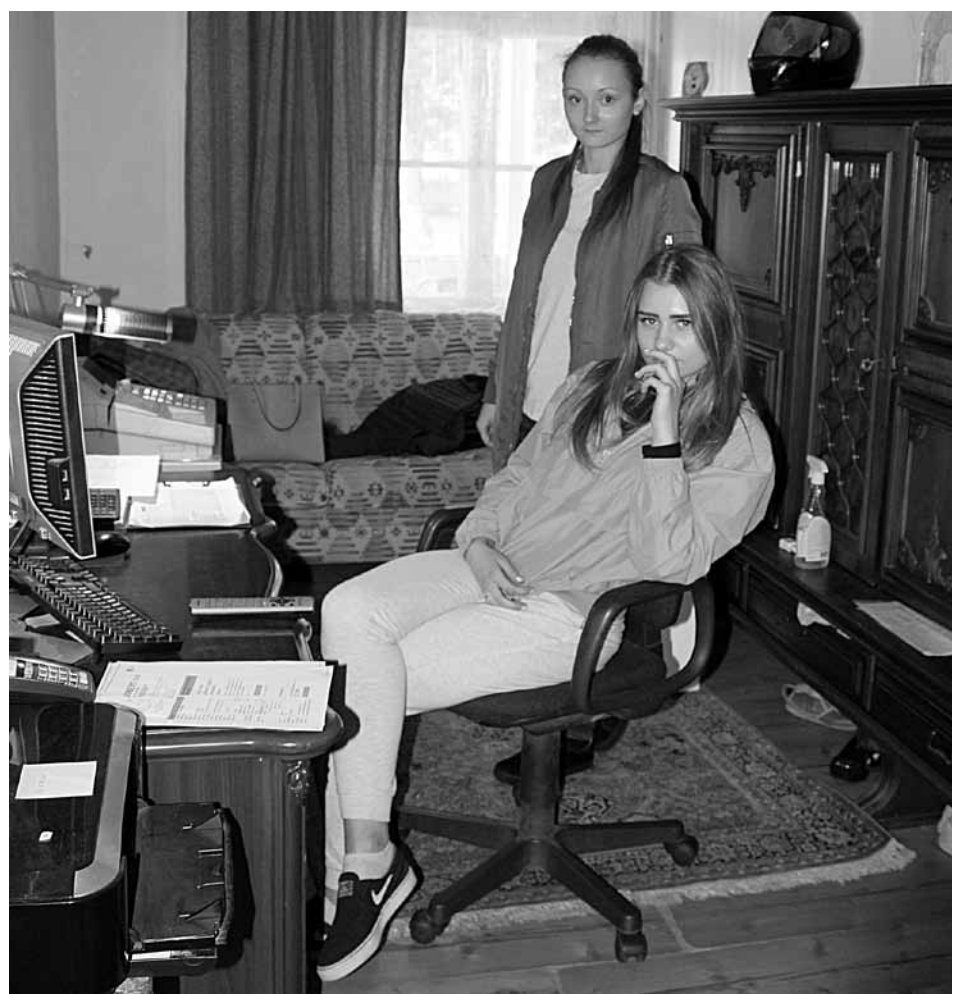
NOSKAIDRO, KO VĒLAS DARĪT TĀLĀK

Skolniece Šeila Jēkabsons: „Šovasar izvēlējos strādāt, lai iegūtu pieredzi un

saprastu, ko nākotnē gribētu studēt. Nācu šeit, jo te strādā mani radnieki. Esmu iemācījusies labāk komunicēt ar cilvēkiem, palīdzēt darīt dažādas lietas.” Šeila septembrī sāks mācības 12. klasē un pēc tam vēlas studēt datordizainu. Meitene atzīst, ka nevēlētos strādāt par administratori viesnīcā: „Visgrūtākais laikam ir pierast pie darba laika. Atpūsties varu tikai pēc darba. Šeit es esmu administradora palīdzē, bet tā kā viesnīcas administratori dara arī citus darbus, ne tikai sēž un sagaida viesus, tad mēs arī palīdzējam, lai viesnīca izskatītos tīra un skaista. Es noteiktu iesaku jauniešiem pamēģināt un saprast, ka naudu pelnīt nav viegli.”

„Es vairāk pildu sētnieka darbu – slauku sētu, plauju zāli, kā arī pārnēsāju mēbeles. Šeit pieteicos, jo tuvu mājām. Darbs ir darbs, ko uzdod darīt, to daru. Esmu ieguvis motivāciju labāk mācīties un studēt. Domāju, ka pamēģinot dažādus darbus, var nonākt līdz pareizajai profesijai nākotnē,” teica skolniece Vilis Ernests Trumšiņš.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Latvija 100

Kurzemnieks sadarbībā ar biedrību *Kursas raksti* turpina veidot 2018. gada kalendāru, kas veltīts mūsu valsts 100 gadiem. Tajā iecerēts parādīt Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novada stipros ļaudis un vērtības, jautājot viņiem: „Kas jums ir Latvija?” Katru mēnesi iepazīstinām ar vienu kalendāra varoni, bet fotogrāfa Modra Rubeņa darba rezultātu – *Kurzemnieka* kalendāru – varēs vērtēt gada nogalē. Pie abonentiem tas dāvanā nonāks jubilejas gada sākumā.

Kurzemnieks
KURSAS
RĀKSTI

Zenta mīl Latviju

Rudbāržnieces ZENTAS LĪVIJAS KALNIŅAS mammas Elzas saglabātais Latvijas karogs bija tas, ko Kuldīgas rajona delegācija nesa pirmajā tautas manifestācijā Daugavmalā Atmodas sākumā. Zentas kundze dzimusi 1933. gadā, viņa palepojas, ka ir tikai 15 gadus jaunāka par mūsu valsti, kopš bērnības audzināta patriotiskā garā un Latviju no sirds mīl vēl aizvien.

NOTEIKTI ATGRIEZĪSIES

Kopš 1978. gada Zenta dzīvo Rudbāržu pagastmājas otrajā stāvā. Pašai patīkot, ka vakaros un brīvajās dienās visā ēkā paliekot viena. „Pieci kilometri tālāk ir tēva Kārļa Kalniņa mājas *Dzirkaļi*. Tās gadus 15 stāvēja tukšas, trīs reizes kāds ielauzās. Tagad ir uzliktas novērošanas kameras, neviens, izņemot stīmas, turp neiet. *Dzirkaļos* dzīvo mana meita Līga. Tagad viņa ir aizbraukusi uz Šveici, bet noteikti atgriezīsies. Pirms tam Līga bija Anglijā, kādā mazā salīnā strādāja viesnīcas biznesā, bet tur nekrājās nauda pensijai. Mazmeita Ieva ir Valmierā, precējusies, tikai mazmazbērņus nevaru sagaidīt,” Zenta sameklē vairākus izgriezumus no *Kurzemnieka*, kuros stāstīts gan par Līgas saimniecību *Dzirkaļos*, gan par piedalīšanos redakcijas un vietējo frizētavu rīkotajās pārvērtībās, gan Rudbāržu dzejnieku saietu, kur bildē redzama Ieva.

Zenta Kalniņa rāda mammas Elzas Kalniņas visus padomju gadus glabāto valsts karogu. Viens stūrītis gan esot bijis skrandās, to Elzas kundze citīgi lāpījusi.

PRIEKŠNIEKOS NEPATĪK

„Te esmu dzimusi un augusi, tikai kādus deviņus gadus biju projām – kamēr mācījies Kazdangas tehnikumā un nedaudz paklīdu pa Latviju. Izmācījies par agronomi. Pirmā darbvietā bija Ancē, tad aizgāju uz Aucī. Godīgi nostrādāju divus gadus, kas pēc tehnikuma bija paredzēti, tad mani palaida. Uzreiz mājās nenācu. Brālis Tālvaldis Kalniņš bija agronoms kolhozā *Kurzeme* pie Saldus. Tur aizgāju par dārznieci. Apprecējos, un dzīvojām kādu brīdi Jaunlutriņos,” stāsta Kalniņas kundze.

Kāpēc izvēlējusies agronomiju? „Pabeidzu pamatskolu un dīkti gribēju strādāt, toreiz bija liela nabadzība. Tēvs bija mērnieks, bet viņa brālis studēja Bulduros, tam nauda bija vajadzīga, mājās bija trīs vecīši. Mammas māsa strādāja kolhozā, tur par gada darbu samaksāja ar maisiņu graudu. Bet vienalga man tēvs pateica: „Ja gribi strādāt, bez izglītības varēsi vienīgi par trauku mazgātāju. Tev noteikti jāmacās!” Beigās jau nebija slikti, ļoti labs kurss bija, vēl tagad, kas dzīvi, sazvanāties.”

Jaunlutriņos Zentas kundze nepilnu gadu bijusi arī ciema priekšsēde. „Piekritu vadīt ciemu tāpēc, ka neviens cits nepieteicās, bet man pēc laika bija jāiet dekretā. Pēc tam man izpildkomitejā pārmeta, ka tā esot izdarījies. Es neko neiebildu, bet skaidri zināju,

„**Jaunieši mums ir labi. Bet viņus nomulsina internets. Tajā ir gan labas, gan sliktas lietas. Skatos uz pagasta bērniem. Mēs savā laikā strādājām jau maziņi, bet tagad viņiem nav, ko darīt. Piemēram, centrā jaunajām ģimenēm dārza nav. Bērni citreiz skraida pa pensionāru zemenēm. Lielajās saimniecībās ar tehniku visu dara.**”

ka priekšniecei man nepatīk būt. 1963. gadā atgriezās Rudbāržos.”

ROKU PACEĻ PRET TO, KAS ĻĀUJ

Viegli un bez skumjām Zentas kundze stāsta par privāto dzīvi: „Trīs gadus dzīvoklī padzīvoju ar vīru, bet tad mēs izšķīrāmies. Viņš bija dzērājs, viena kaimiņiene viņu laimīgi savāca. Viņa bija labs cilvēciņš, mēs pat draudzējāmies. Nekad viņai to nepārmetu, teicu: „Tu mani atpestīji.” Grūti viņai klājās, viņš pacēla roku. Mani gan nesita, zināja, ka nedrīkst. Vīrieši sit tās, kuras ļauj. Ceturtajai sievai dzērumā uzbruka ar automātu. Viņa nākamajā dienā izšķīrās. Un pareizi darīja – nevar taču dzīvot ar tādu, kurš spārda kājām!”

PATRIOTISMS – PATS PAR SEVI SAPROTAMS

„Tēvs bija Latvijas laika zvērināts mērnieks, rīdzinieks. Kad ieraudzīja kādā reklāmā, ka pārdod *Dzirkaļus*, pie kuriem aug ozoli, uzreiz māju nopirka. Tēvs strādāja pa visu Latviju, visvairāk Latgalē. Mamma bija mājsaimniece.

1928. gadā viņa no pilskalna Kazdangā paņēma ozolzīles un iestādīja sava tēva mājās *Soģos*. Tolaik viņa nezināja, ka precēsies ar vīru, kas mīlēs ozolus. Kad apprecējās, pārveda ozolus uz mūsu mājām. No bērnības atminos, ka ozoliņiem bija sētiņa apkārt, bet tagad izauguši lieli koki. Brālis man ir milzīgs nacionālists. Dzīvo Saldū, audzē bites, 85 gadu vecumā vēl brauc uz Rīgas tirgu, pārdod bišu maizi, medu, vaska svečītes. Sveces viņam taisa Inguna Paupe no Kuldīgas. Ar Paupe esam ģimenes draugi. Brālis 24 gadus bija priekšnieks kolhozā *Draudzība* pie Saldus. Partijas sekretārs teica, ka Kalniņam čekā visbiežākā lieta savākta,” atceras Zenta.

Viņa uzsver, ka patriotisms Kalniņu ģimenē vienmēr ir bijis pats par sevi saprotams: „Tēvs ļoti neieredzēja boļševikus. To no mazām dienām zināju, ka boļševiks nekas labs nav. No 1912. līdz 1921. gadam viņš strādāja par mērnieku Krievijā, Petrozavodskā. Cara laikus viņš aizstāvēja. Tikai teica, ka cars bijis par daudz

humāns, tādēļ boļševiki uzvarēja. Es daudz lasu vēsturiskas grāmatas. Saprotu, ka caram bija pilnīgi izkurtējusi armija. Kad krievi ienāca Latvijā, tēvs neizrādīja, ka brīvi runā krieviski.”

Jautāta, kādēļ Kārlis Ulmanis 1940. gadā nenoturēja Latviju, Zentas kundze ir pārliecināta: „Tas taču pats par sevi saprotams, ka viņš nekādi nevarēja noturēties! Tās bija pārāk lielas spēles! Tēvs 1940. gada pavasarī strādāja Latgalē, mums uz mājām rakstīja: „Aiz robežas žvankst ieroči. Nezinu, kad mēs tiksimies.””

KAROGU NOGLABĀ

„Tēvam bija ierocis, ko parasti uz Latgali viņš ņēma līdzī, bet togad bija atstājis mājās. Kad ienāca krievi, tūlīt bija jānodod ieroči un karogs. Revolveri mamma aiznesa, bet karogu gan ne. Kaimiņi nenodeva,” Zentas kundze velk ārā kopš 1930. gadiem saglabāto īstās vilnas drānu. „Kur mamma to sākumā slēpa, nezinām, bet vēlākos gados karogs kumodē stāvēja. Ja grib vilnas audumu saglabāt no kodēm, tas jāietin lina audumā. Kodes tam cauri neiet. 1988. gada rudenī man zvanīja Kuldīgas rajona partijas pirmais sekretārs Georgs Demiters. Es tolaik Rudbāržu ciema padomē

„Viens jauns cilvēks teicis: ja 1940. gadā būtu bijusi Saeima Latvijā, tad Padomju armija nebūtu ienākusi. Nu tās gan ir muļķības!”

strādāju par kasieri. Viņš man saka: „Jums ir karogs.” Teicu, ka ir gan, bet tad sāku domāt – kā viņš zināja? Var jau būt, ka vietējie ziņotāji pateica. Atsūtīja mašīnu ar šoferi, karogu aizveda, bet pēc manifestācijas veda atpakaļ. Mūsu karogs bijis arī Kuldīgā un Rudbāržos pie tautas nama un skolas.”

INTELIĢENCI PUTINĀJA

„Domāju, ka brīvību atgūvām tāpēc, ka Padomju Savienība ekonomiski sabruka, cilvēki nekam neticēja, 20. gadsimta beigās ziepes, cukurs, dzeramie bija uz kartiņām. Cilvēki bija kļuvuši brīvāki, čeka vairs nedarbojās. Gorbačovs bija palaidis grožus vaļā. Kā tagad redzu nākotni? Es neesmu tik pesimistiska. Jā, tāda saimnieka kā Ulmanis mums nav, tāds dzimstot reizi simts gados. Inteliģence daudz tika izputināta – cilvēkus jau 1940. gada jūlijā sāka apcietināt, 1941. gadā izsūtīja, kara gados šāva ebrejus – gudrus un inteliģentus cilvēkus. Mana vecmamma ļoti raudāja, kad uzzināja par slavenās Liepājas acu ārstes Ickinas bojā eju,” arī Zentas kundzei balss aizžņaudzas. „1944. gadā emigrēja ne jau strādnieki, bet gudrie prāti. Bet pavisam mūsdienu valdību nosodīt negribu. Arī iestāšanās Eiropas Savienībā mums daudz devusi. Es nākotnē skatos ar cerību,” pārliecināta Z. Kalniņa.

DĀRZS, BITES, MALCIŅA

„Esmu pieradusi ikdienā būt viena. Vasarā man ir dārzs kopjams. Hobijs ir zāgēt un skaldīt. No bērna kājas tik ar malku darboties. Ne jau baļķus zāgēju, arī skaldīt klučus vairs nav spēka, bet meitas mājās noārdīja šķūnīti un pirti. Tur ir bez jēgas puspuvušu dēļu, ko sazāgēt. Man jau pilns malkas šķūnis, bet es tik zāgēju,” smejas Zentas kundze. „Brālim ir 40 bišu saimes, bet man *Dzirkaļos* divas. Ilgus gadus biju galvenais palīgs brālim pie bitēm, tagad darbojos gar savējām. Tas medus man ir gan ēšanai, gan dāvināšanai,” Zentas kundze pažēlojas, ka bitēm šis nav labs gads, daudziem saimes nobeigušās, bet Kalniņu koptās esot dzīvas.

„Stipra sieviete? Nē, esmu parasts cilvēks, kā jau visi šeit, apkārtnē.”

Inguna Spulniece
Modra Rubeņa foto

LĪGO ARĪ ĀRZEMĒS

Kā Jāņus latvieši svin savās mītnes zemēs citviet pasaulē – Īrijā, Vācijā, Itālijā, Norvēģijā? Kur latviešu vairāk un kur tie aktīvāki, tur svinēšana plašāka un kārtīgāka. Šur tur cenšas vismaz izcept pīrāgus un nopīt vainagu, bet citur Jāņu vakars ir pavisam parasts un vien domās latvieši ir dzimtenē.

Lai pavada latvisko tradīciju spēks

Jau otro gadu Īrijas latviešu biedrība *Cavan* rīko Jāņu festivālu, lai pulcētu tautiešus ārzemēs un kopīgi svinētu vasaras saulgriežu svētkus.

Kā stāsta biedrības pārstāve, kādreizējā kurzemiece Evija Nvaneri, *Cavan* ir vienīgā organizācija Īrijā, kas rīko tautiskus pasākumus, un tajos aicināti piedalīties latvieši (ne tikai) arī no citām tuvākām vai tālākām valstīm. Biedrībai ir savs profils sociālajos tīklos, tajos jau vairākas nedēļas iepriekš tiek informēti par gaidāmajām aktivitātēm, rīkotas loterijas, tirdziņi, aicināti viesi. Tā Līgo vakarā skaistā vietā Virdžīnijas ezera krastā sabrauca svinētāji no visas Īrijas, arī Anglijas, Skotijas un Latvi-

jas – gan latvieši, gan cittautieši un viņu ģimenes. Puišiem galvā ozolu vainagi, meitām margrietīņu vainadziņi, skatuve greznā meijām, deg ugunskuri. Varēja iegādāties Normunda Rutuļa jaunā albumu *Vēl viens laimīgs rīts* ar mākslinieka autogrāfu, jo šos Jāņus viņš bija ieradies svinēt Virdžīnijā.

„Viss, kā pienākas vasaras saulgriežu svētkos,” priedējās Evija. „Tā bija iespēja Īrijas latviešiem nolīgot un izlīksmoties svešā krastā līdz rīta gaismai, apliecinot, ka spējam saglabāt savas tradīcijas.”

„Sen nebijām piedzīvojuši īstas Jāņu svinības,” atzīst Eiropas Latviešu apvienības dalībniece Inguna Grietiņa.

Latviešu biedrības Īrijā *Cavan* pārstāve Evija Nvaneri aicina kārtīgi nolīgot skaistā ezera krastā Virdžīnijā.

Pie mājas Latvijas karogs

Latvietes vainagos – Dace, Judīte, Katrīna, Ieva, Inese.

Judīte Vaitekampa jau labu laiku dzīvo Vācijā un savā mājā Stēmvēdē Ziemeļvestfālē (Nordrhein-Westfalen)

vienmēr svin arī Jāņus.

Līgo dienā no rīta Judītes vīrs Volfs Otto abi ar kaimiņu par godu svētkiem pie mājas uz-

velk Latvijas karogu. Judīte pa to laiku uz lauka sagriezusi puķes, lai ciemiņi var pīt sev vainagus. Tad ierodas latvieši, ar kuriem Judīte sadraudzējusies gan *Draugiem.lv*, gan izlasot par viņiem vietējos laikrakstos. Piemēram, līgotāju vidū ir latviešu ģimene no apmēram 60 km attālumā esošās Vehtas, kāds pāris no Minsteres, citi.

Pēc ēšanas un jaukām sarunām visi spēlē spēles, piemēram, mēmo šovu. Tik lustīgus ļaudis kaimiņi ilgi nebija redzējuši.

Arī turpmāk Judīte domā svinēt Jāņus plašākā pulkā, jo mājā un dārzā vietas pietiekot visiem. Aicināšot arī vietējās pilsētas kultūras nodaļas vadītāju. Bet Ineses meita vietējā mākslas skolā brīvdienās māca par latviešu tradīcijām, arī saulgriežiem.

„Šogad mazākā pulkā”

Kuldīdzniece Lonija Pērševica un viņas dzīvesdraugs Jānis Keiris dzīvo Īrijā, Limerikā. Svētki aizvadīti kopā ar vēl vienu latviešu pāri.

Telefonsarunā Lonija stāsta, ka abi ar Jāni dzīvo Limerikas centrā, pie mājas ir neliels dārzš, nojumīte, kuldīdznieki ierīkojuši kūpinātavu. „Pirms svētkiem izcepu pīrāgus, Jānis nokūpināja vistīņas, bet mana draudzene Inese Ēdolfā pagatavoja salātus. Ar Inesei iepazīnos Īrijā, viņa ir no Jumpravas, bet pāris gadus dzīvojusi arī Kuldīgā. Svinējam četratā, piediedrojās Ineses draugs. Joka pēc lietuviešu veikalā

iegādājāmie pāris pudeļu latviešu alus. Lai radītu noskaņu, braucām ārpus pilsētas un plūcām vēl nenoziedējušās margrietīņas un ozola zarus. Svētku mielasts, mūzika, mazliet padziedājām un četratā padejojām. Citus gadus esam svinējuši arī lielākā barā kādā dārzā ārpus Limerikas.”

Lonija uzsver, ka šogad 23. jūnijs iegādājies piektdienā un nav bijis jābēdā, ka nākamajā dienā darbs. „Esmu Īrijā jau desmit gadus. Sākumā – jā, tad vēl ļoti gribējās svinēt! Bet nu jau esam ar situāciju apraduši: ja izdodas izbrīvēt laiku, var arī palīksmot,” atzīst Lonija.

Kuldīdznieki Lonija Pērševica un Jānis Keiris Līgo vakarā ar jāņuzālēm, kas plūktas Īrijas pilsētas Limerikas apkaimē.

Itālijā grūti īstu Jāņu sieru sasiet

Bijusī kuldīdzniece Elita Kronberga, dzīvojot Itālijā, uz Jāņiem katru gadu cep speķa pīrāgus un sien Jāņu sieru.

„Ar siera pagatavošanu gāja tā, ka no Itālijā pieejamajiem produktiem bija jāmaina recepte. Katru gadu sanāk arvien labāk.” Svinējuši savā vasaras kafejnīcā kopā ar klientiem, draugiem, bijušas arī četras latvietes. Elita stāstījusi par tradīcijām, kā Latvijā tiek svinēti vasaras saulgrieži. Arī Itālijā šajā dienā svin, svētkus sauc *Sangiovanni*.

Elita Kronberga Jāņos Itālijā.

Ir vainadziņš, ir pīrāgi un Līgo dziesmas

Lai arī kuldīdznieku Līgas un Kaspara Stangutu ģimene jau krievu laiku par mājām sauc Īrijas pilsētu Dundalku, viņi ievēro senču tradīcijas, izņēmums nav arī vasaras saulgrieži.

„Svinam tāpat kā Latvijā. Jāņuzāles lasām Īrijas pļāvās, meitenes pin vainadziņus, puīši sagatavo

ugunskuru. Protams, cepam arī pīrāgus, šašliku. Dejojam un dziedam Līgo dziesmas. Tā kā esmu Līga, šo tradīciju neesmu izlaidusi nevienu gadu, ciemos saaicinu visus draugus, piedalās arī ģimenes draugi, un viņiem ļoti patīk,” stāsta L. Stangute.

Bez ugunskura un ballītes Jāņu nav

Rendeniece Ilze Puriņa ar ģimeni jau 11 gadus dzīvo Norvēģijā, un Jāņus viņi nesvin.

„Pirmkārt, šeit nedrīkst ugunskuru kurināt, kad un kur iegribas. To var darīt tikai pašvaldības apstiprinātās vietās un dienās. Otrkārt, dzīvojam Tronheimas pusē, kur vēl nav izveidojusies latviešu sabiedrība, kas rīkotu sanāksšanas. Kas tie par Jāņiem bez kārtīga ugunskura, bez lustīgas zaļumballes? Līgo svētki, manuprāt, ir liksmošana ar radiem un draugiem. Šeit mums nav radu un arī draugu nav daudz.

Te ir cilvēki, kuri aizpūsti prom pasaulē tāpat kā mēs. Jāņos mājās klusiņām paklausāmie latviešu mūziku, noskatāmies televīzijā izrādi *Skroderdienas Silmačos*, filmu *Limuzīns Jāņu nakts krāsā* vai kādu jauku Līgo vakara koncertu. Alu, protams, var nopirkt, un kaut kas līdzīgs ķimeņu sieram arī parādījies, bet šeit taisītais mums negaršo tik labi kā Latvijā.

Iepriekš dzīvojām Rendā. Vīrs dabūja Norvēģijā darbu, tāpēc arī pārcēlāmies. Esam nopirkuši māju, visapkārt sasēju un sastādīju puķītes, arī pļavu puķes un rudzupuķes. Bet, ja grib saplūkt lielākam vainagam, pļava būs jāpameklē, jo viss ir privāts vai nopļauts.

Latvijā tie tiešām ir svētki. Tur

Agrākā rendeniece Ilze Puriņa ar bērniem Viktoriju, Elīzu un Reini Juri lielās meitas izlaidumā. Viktorijai mugurā norvēģu tautastērps, kas tiek uzvilts svētkos.

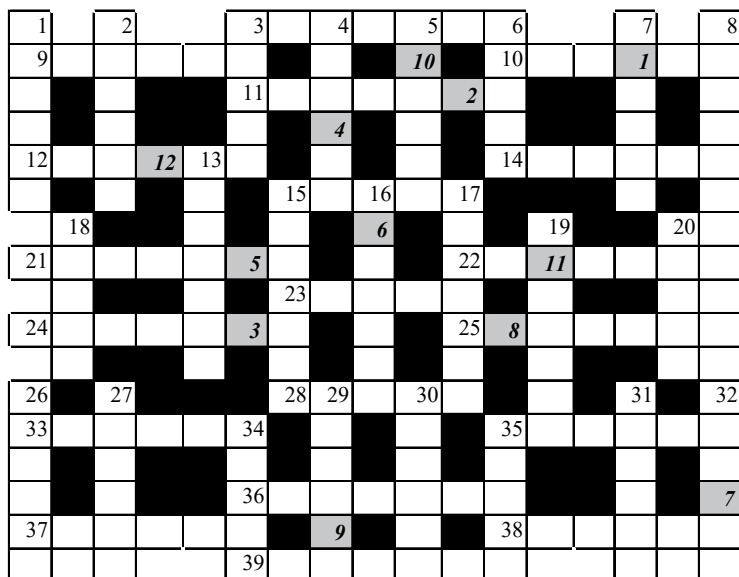
šīs izjūtas var uzņemt jau iepriekš it visur: uz ielas, veikalos, starp radiem, draugiem... Mums tās dienas nav brīvdienas. Tā dzīves rutīnā Jāņu izjūta pamazām tiek dzēsta. Paliel tikai jaukas atmiņas, kā to dara mūsējie Latvijā. Bērni Jāņus atceras, jo kaut kad sen, sen esam bijuši uz svinībām Latvijā. Visvairāk viņiem patīk tas, ka visu nakti var negulēt.

Kaut gan arī Norvēģijā kalendārā stāv rakstīts *Sankt Hans* diena, šajā pusē tai par godu nekas nenotiek. Viss gan var ļoti atšķirties atkarībā no tā, kurā pusē nākas dzīvot: Tronheimā, Oslo, Bergenā, tuvāk pilsētai vai laukos. Bet domās esam Latvijā ar visiem mūsu mīļajiem.”

Daina Tafelberga, Vija Zariņa, Iveta Grīniņa, Inta Jansone, Daiga Bitīniece
Personīgo arhīvu foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Arnita Dobeļe.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Risinājumu gaidām līdz 5. jūlijam.

Horizontāli: 3. Priekšmets rakstīšanai vai zīmēšanai. 9. Cepti mīklas izstrādājumi ar pildījumu. 10. Sākuma daļa. 11. Acs ābola caurspīdīgais ārējais apvalks. 12. Ilgstošs nervu centru ierosas stāvoklis vai muskuļu sasprindzinājums, kas nerada nogurumu. 14. Koka konstrukcijas aptverošā daļa durvīm, logiem. 15. Šauri, kājām iemīdīti ceļiņi. 21. Kopā saistītu, savērtu priekšmetu virkne. 22. Neliels Vidusjūras apgabala lūpziestu dzimtas puskrūms, no kā iegūst smaržīgu eļļu. 23. Ikviens no minētajām. 24. Materiāls grīdas klāšanai. 25. Svinīgs mielasts (par godu kādai personai, notikumam). 28. Elpot, dziļi saraustīti velkot elpu, cīnīties pēc elpas. 33. Cirka mākslinieks, kas tēlo komiskas lomas. 35. Slepens vārds, izteiciens sardzes dienestā, konspiratīvā darbā. 36. Pārtikas produkts, ar ko papildina kādu pamata ēdienu. 37. Veramā (logu, durvju, vārtu) daļa. 38. Neliels, iecapāš mīklas veidojums, ko vāra ūdenī, virā. 39. Atbalsīt, piesliet stāvus uzceltus priekšmetus.

Vertikāli: 1. Fiziskas un garīgas nodarbības un spēles, kas stiprina organismu. 2. Bagātīgi izrotāta, krāšņa. 3. Mājdzīvnieks. 4. Piemiņas, atzinības vai goda zīme. 5. Zema, mitra vieta. 6. Vertikālā celtnes daļa. 7. Pakāpeniski palielināt skaitā, apjomā. 8. Bezkrāsains, sāļš šķidrums, ko izdala īpaši aca dobuma dziedzeri. 13. Īpaša profila garš, masīvs tērauda velmējums (stienis) dažādu kravas pārvietošanas ierīču un dzelzceļu būvei (dsk.). 15. Stipra vēlēšanās darīt, sasniegt, iegūt, izmantot. 16. Tāds, kas bojā, nodara ļaunumu, postu. 17. Padarīt atkal lietošanai derīgu. 18. Neliels tāss vai kriju trauks ar vāciņu (dsk.). 19. Neikdienišķi nopietna, cildena, arī emocionāli pacilāta. 20. Rīks šūšanai. 26. Enerģisks, rosīgs. 27. Dienakts daļa. 29. Optiskais kvantu ģenerators. 30. Apbalvojuma zīme, ko piešķir par izciliem militāriem vai civiliem nopelniem (dsk.). 31. Zināmi, eksistējoši fakti, apstākļi, nosacījumi. 32. Deguna gļotādas iekaisums. 34. Liel, nomācoši pārdzīvojumi; psihiskas ciešanas. 35. Mazināties, kristies.

Pareizā atbilde: **SFINKTERS**

(gredzenveida muskulis, kas saraujoties noslēdz vai sašaurina (kā) atveri).

Atbildes. Horizontāli: 3. Valters. 9. Kenafa. 10. Ilkāns. 11. Kumbri. 12. Kadina. 13. Sindiks. 14. Takse. 16. Palsa. 18. Kauss. 21. Rustika. 22. Kubriks. 23. Laima. 24. Aizpute. 25. Taizeme. 26. Veste. 29. Iveta. 32. Abaks. 35. Laidars. 37. Alpari. 38. Vilims. 39. Indijs. 40. Cezūra. 41. Austere. **Vertikāli:** 1. Berula. 2. Dambis. 3. Valis. 4. Leģenda. 5. Ekotips. 6. Sieks. 7. Skudra. 8. Anonss. 14. Torbasi. 15. Edikula. 16. Publika. 17. Abscess. 18. Kalev. 19. Uliss. 20. Skate. 27. Emitters. 28. Trapece. 30. Vilāns. 31. Tralis. 33. Beliza. 34. Kamera. 35. Liesa. 36. Svece.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Bruno Mekšs, Jānis Lodziņš, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Biruta Insberga, Katrīna Speciusa, (Velta Višņevska un Biruta Insberga pareizi atminēja arī iepriekšējo mīklu).

Pēc balvas redakcijā gaidām **KATRĪNU SPECIUSU**.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē. Balvā vērtīga dāvana.

KONKURSIŅŠ

Tēlotājmākslas spēle

119. kārtā

Šis mākslinieks dzimis 1541. gadā Krētā, tirgotāja ģimenē. Dzimtajā zemē ieguvis arodu kā ikonu gleznotājs. Ap 30 gadu vecumu pārcēlies uz Toledo Spānijā, tālaika Spānijas karaļa Felipes II aicināts. Tā viss atlikušais mūžs tika pavadīts Toledo, kur radīti viņa ievērojamākie darbi. Miris un apglabāts turpat 1614. gadā. Turpmākajos gadsimtos bijis gandrīz aizmirsts – 300 gadus pēc nāves viņa talants tika atklāts no jauna, un viņa māksla spēcīgi ietekmējusi 20. gadsimta mākslas attīstību.

Atbildes gaidām līdz 5. jūlija 12.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē. Balvā vērtīga dāvana.

118. kārtas atbilde: Vilems van Elsts. *Klusā daba ar ziediem* (1665).

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Katrīna Speciusa, Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Mārcis Kalējs, Guntis Obodņikovs.

MANS MĀJDZĪVNIIEKS

„Mūsu Hēra ir mīļa”

Kuldīdznieku Rozentālu ģimenei viena no iemīļotākajām suņu šķirnēm ir Amerikas Stafordšīras terjers – gudrs un labvēlīgs mājas mīlulis un sargs, ja vien saimnieks to tā audzina.

Kā dieviete

Kopš citos medību laukos aizgājuši iepriekšējie šīs šķirnes suņi, ģimenē ir Hēra, kurai augstā būs gadiņš. Visvairāk ar jauno mīluli nodarbojas Kuldīgas 2. vidusskolas 11. klases skolniece Kristiāna, bet vārdu izdomājis tētis – Eiropas stiprinieks Māris Rozentāls. Tāpēc, ka sengrieķu mitoloģijā Hēra ir Olimpa dieviete. Suņu meiteni (ar ciltsrakstiem) viņi iegādājās Lietuvā. Kāda stafam (tā suņkopji sarunvalodā sauc no Stafordšīras terjeriem selekcionētās šķirnes) līdzība ar dievieti? Kristiāna atzīst, ka ārēji Hēra katram pretimnācējam neraisa asociācijas ar mitoloģisku tēlu, taču būtībā tai esot inteliģentas īpašības.

Tas ir mīts

„Augu kopā ar šīs šķirnes suņiem, un tas ir mīts, ka ģimenēs ar bērniem tie neder,” uzskata Kristiāna. „Manai māsiņai ir četri gadi, viņa mierīgi var Hērai iet klāt, kad tā ēd kaulu, un papaijāt. Protams, kaitināt nedrīkst.

Daudz atkarīgs no audzināšanas. Ja sunim visu laiku liks būt dusmīgam, tāds tas arī būs. Mūsu Hēra ir mīļa. Ir sastrādājusi arī nedarbus – šo to sagrauzusi, jo vēl jau maza un zobiņi niez. Mums ir arī trusis, bet suni pie tā nelaižam. Ir kaķis, bet ar to Hērai neveidojas mīļas attiecības, jo viņa laikam uzskata, ka tradicionāli visi šīs sugas pārstāvji sunim jāgaiņā. Uz ielas Hēra ir paklausīga, garāmgājēji viņu neinteresē. Skolā neesam veduši, taču pati paklausīgi soļo līdzī. Mājās aiz zoga gan uzpasē garāmgājējus – tā taču viņas teritorija.”

Būs otrs, lai jautrāk

Kristiāna uzsver, ka jebkuram mājdzīvniekam jāvelta pietiekami daudz uzmanības. Trusis var ilgāk dzīvoties viens, kaķis ir diezgan neatkarīgs, bet šķirnes suni nedrīkst atstāt novārtā – ar to jānodarbojas, īpaši mazotnē. Rozentāli Hēru ņem līdzī izbraucienos ar mašīnu, un sākumā sunīte gribējusi sēdēt priekšā, bet ātri sapratusi, ka vieta tomēr ir aizmugurē. Tā kā ģimene dzīvo netālu no Ventas, bieži uz upi dodas kopā ar suni. Varot droši palaist savā vaļā – prom nebēg, pie citiem neskrien. Tā kā amerikāņu stafu ģimenē ilgu laiku pārbaudīti, Hērai drīz tikšot sagādāts šīs šķirnes rotaļu biedrs.

Dainas Tafelbergas teksts un foto

„Amerikas Stafordšīras terjeru naidīgums ir mīts – šie suņi ir labvēlīgi, inteliģenti un ļoti vēlas savējiem izpatikt,” saka Hēras saimniece, kuldīdzniece Kristiāna Rozentāle.

Amerikas Stafordšīras terjers

Šī šķirne no priekšteča bulterjera atšķiras ar spēcīgāku, lielāku ķermeni: suņi sasniedz 48 cm augstumu, kuces – 46 cm, svars – no 18 līdz 23 kg. Gludajai spalvai iespējams jebkurš krāsojums.

Šķirne iegūta, buldogus krustojot ar dažādu šķirņu terjeriem, un tā izmantota cīņām. Kopš Anglijā tāda nodarbe aizliegta, par šiem suņiem aizmirsts. Vēlāk, kad stafordšīri izvesti uz Ameriku, šķirne attīstīta citādi. Suņi kļuva masīvāki, bet par spīti spēkam tie izrādīja labvēlību, un cilvēkus apbūra suņu drosmīgā daba – saimniekus tie gatavi aizstāvēt ar neticamu pašaieliedzību.

Selekcijā šiem suņiem cīņas tieksme izzudusi, bet saglabājusies pašapziņa, bezbailība un arī padevība. Amerikas Stafordšīras terjeri allaž vēlas saimniekam izpatikt. Diemžēl šīs īpašības vienmēr netiek izmantotas labos nolūkos.

Jau no kučēna vecuma tie pacietīgi jāaudzina. Suns ir aktīvs, neatlaidīgs, izturīgs un valdonīgs. Var būt lielisks ģimenes draugs, lai gan pēdējā laikā šī šķirne pie mums guvusi sliktu slavu. Būtībā tie ir saimniekiem bezgala uzticīgi mīļuli, un, regulāri audzinot, tie spēj gūt panākumus paklausības sacensībās.

REKLĀMA

TOP 10

1. Latvietis Indriķis. *Bailes*. (Autorizdevums.)
2. Nora Ikstena. *Trīs*. (Dienas grāmata.)
3. Viktors Suvorovs. *Spieģošanas pamati*. (Dienas grāmata.)
4. Vija Eniņa. *Veselība pie mājas sliekšņa*. 100 populārākie ārstniecības augi Latvijā. (Zvaigzne ABC.)
5. Kristīne Ulberga. *Tur. Mēs. Latvija, XX gadsimts*. (Dienas grāmata.)
6. Jānis Porziņģis, Armands Puče. *Brālis*. (Dienas grāmata.)
7. Inese Prisoļkova. *100 dienas, kas mainīs pasauli*. (Autorizdevums.)
8. Dace Judina. *Gredzens*. (Lauku Avīzes izdevniecība.)
9. Laima Kota. *Istaba. Mēs. Latvija, XX gadsimts*. (Dienas grāmata.)
10. Māris Bērziņš. *Gūtenmorgens. Otrreiz*. (Dienas grāmata.)

Silēna Edgāra, Pols Beorns. 14 – 14. (Jāņa Rozes apgāds. 12,95 eiro.)

Adriēnam un Adrianam ir trīs-padsmit gadu. Viņi dzīvo vienā apkaimē, viņiem ir līdzīgi vārdi un rūpes. Taču abus zēnus šķir laiks, jo viens dzīvo 2014. gadā, bet otrs – 1914. gadā. Pateicoties noslēpumainai pastkastītei pie mājas, viņi nejauši uzsāk saraksti, kas

pāraug draudzībā.

Lūiss Martins Santoss. Klusuma laiks. (Jāņa Rozes apgāds. 15,00 eiro.)

Romāna darbības simboliskā telpa ir Madride. Daudzi pilsētas apraksti cieši savijas ar valsts vēsturi un galvenā varoņa Pedro likteni. Viņš ir jauns ārsts un pētnieks, kas cenšas glābt valsti no atpalicības.

Hanna Lindberga. Stokholmas

fails. (Lauku Avīzes izdevniecība. 15,45 eiro.)

Žurnāliste Solveiga Berga strādā par oficianti. Paralēli viņa raksta blogu par Stokholmas smalkajām aprindām. Lenijs Lī ir skandalozs fotogrāfs un žurnāla izdevējs, kurš nonācis finansiālās grūtībās. Kad pēc kādas ballītes tiek atrasta noslepkavota modele, abu ceļi krus-tojas.

PAGĀTNE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

LEJASKURZEMES BĒRNU SVĒTKI

1923. un 1925. gadā pie Joda dambja Embūtē notika Lejaskurzemes bērnu svētki. Uz turieni gan braukšus, gan kājām vecāku pavadībā devās bērni no plašas apkārtnes. Tur viņi rādīja brīvdabas izrādes, uzstājās ar vingrojumiem. Katrai skolai bija kora priekšnesumi. E.Kamerovskis ar audzēkņiem uzstājās ar skolas stīgu orķestri. Pēc tam bija rotaļas un tradicionālais *čūsku gājiens* skolotāju pavadībā. Līču loču gājiens virzījās pa Joda dambja gleznainajām vietām. Svētkos sarīkotas arī zinātniskas izstādes, piemēram, eksponēti svešu dzīvnieku, cilvēku ķermeņa daļu modeļi. Toreizējais dakters (rakstnieks Kurcijs) uzstājies ar paskaidrojumiem.

„Šos svētkus ļoti labi atceros. Tiem bija liela nozīme bērnu dzīvē, arī man tie patika,” stāsta bijušais skolnieks Jānis Skujnieks.

Vēlāk bērnu svētki rīkoti katrā skolā un parasti notika vakaros. Nīkrāces skolā tie bija sporta laukumā. Bērni uzstājās ar vingrojumiem skolotāja J.Blūma vadībā

un ar dziesmām skolotāja J.Ļuča vadībā. Parasti dziedātas tautas dziesmas. Telpās notika izrādes un izstādes.

Taču vislabāk skolēniem patīcis brauciens ar auto. Smagajā automašīnā, kas sagādāta tam nolūkam, sakāpuši daudzi un braukuši līdz *Ežu* mājām, tad atpakaļ līdz Vormsātei, un tad atkal skolā tajā sēdās jauna grupa braucēju.

PA DZIMTENES LAUKIEM

Bijušais Nīkrāces pagastskolas audzēknis Kristaps Bahmanis, būdams jau jurists, Saeimas deputāts, neaizmīrsa savu dzimto pagastu, bieži ciemojās Nīkrācē. Viņu interesēja, kā dzīvo zemnieki, kuri agrāk bijuši kalpi, bet tagad paši tikuši pie sava zemes gabala. Viņš staigājis pa pagastu, sarunājis ar jaunsaimniekiem, fotografējis jaunsaimniecības un aprakstījis redzēto un dzirdēto. Tā pēc kādas tikšanās 1926. gadā ar Briņķu jaunsaimnieku Ēvaldu Grīnbergu *Viļņos* pie Mazvormsātes tapa raksts *Pa dzimtenes laukiem* kurā parādīts zemnieka sīkstums un

Bērnu svētki Nīkrāces skolā 1929. gadā.

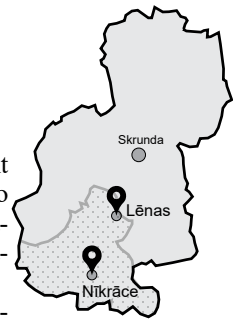
neatlaidība, jaunu dzīves posmu sākot. Raksts publicēts izdevumā *Līdums* 1926. gada 22. septembrī.

KRISTAPA BAHMAŅA VĒROJUMI

„Lazdām un alkšņiem apauguša strautiņa malā stāv maza būdiņa, sasista no nemizotām egļu un priežu nomalēm. Tā ir jaunsaimnieka Ēvalda Grīnberga un viņa tuvinieku pirmā pajumte. Tā sasista steigā, lai būtu kur paslēpties no sala

un negaisa jaunās dzīves sākumā. Visi lielie darbi vēl priekšā. Būdiņas tuvumā guļ apstrādāti koki. No tiem cels jaunas ēkas, kad tiks pie spēka un vaļas. Tagad jānokopj lauki un jāiesēj maizīte nākamajam gadam. Pie šķūņa durvīm pats jaunsaimnieks sakārto darba lietas. Eju pie viņa. Man no svāra dzirdēt viņa patiesās domas par jaunsaimnieku stāvokli. No kara pārnācis, viņš apmeties, var teikt, uz atmatas ar nelielu platību aramzemes un

Dzintra Liekmane
(Topošās grāmatas fragmenti.
Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

iesācis celt savu jauno dzīvi no pašiem pamatiem.

Mēs apsēžamies šķūņa priekšā aiz darba ratiem un uzsākam valodas. „Vai pēc jūsu novērojumiem jaunsaimnieki lielā vairumā dzīvos vai izputēs?” es bez kāda ievada iejautājos. „Kas gribēs dzīvot, tie dzīvos,” jaunais censonis atbild. Viņš vēl steidz piebilst, ka cerības uz nākotni ir labas. Tādus apgalvojumus man dod arī citi jaunsaimnieki. Es ar lielu interesi klausos nesenā kalpa pareizos saimnieciskos uzskatos. Pēc Latvijas atbrīvošanās cīņām pāris gados viņš jau daudz ko novērojis mūsu valsts dzīvē un apbrīnojami daudz mācījies no tagadējās sarežģītās valsts saimnieciskās un politiskās dzīves. Patstāvīgā saimniecībā viņš ir bijis spiests novērot, pārdomāt un vērtēt visas parādības valsts dzīvē. Cita kalps to nemēdz darīt.”

(Turpmāk vēl.)

PIRMS 20 GADIEM UN TAGAD

„Mūsu vaļasprieks ir darbs”

Pirms 20 gadiem Kurzemniekā bija apraksts par Kuldīgas virsmežniecības strādājošo sacensībām. Fotografijā sacensību mirklī ar pistoli uz ugunsliņijas fiksēts mežzinis Indulis Sarma.

Svarīgākās lietas viņa dzīvē palikušas nemainīgas – viņš vēl aizvien ir uzticīgs savai profesijai – pirms 20 gadiem bija Rendas mežniecības mežzinis, bet tagad Dienvidkurzemes virsmežniecības virsmežziņa vietnieks. Viņš aizvien dzīvo Rendā. Bet iestāde, kurā viņš strādā, vairākas reizes reorganizēta. Toreiz dienu pēc sacensībām piedzima viņa dēls Pauls Matīss, kurš tagad mācās Ventpils Augstskolā datorzinībās.

Indulis Sarma pirms 20 gadiem šaušanas sacensībās. Arī tagad vēl sanākot šaut, jo mežniekiem jāiet medībās.

CAURI VISĀM REORGANIZĀCIJĀM

„Kad sāku strādāt, ik pa laikam ieņēmu dažādus amatus. Biju mežsargs, virsmežziņa vietnieks, pastrādāju mežrūpniecības saimniecības cehā, kamēr kļuva par mežzini Rendā. Tad sākās reorganizācijas, kuru rezultātā mežniecības tika apvienotas aizvien lielākas. Kad notika kārtējā, virsmežzinis Iesalnieks uzaicināja par vietnieku. Nu jau sesto gadu esmu šajā amatā. Ar reorganizācijām būtiski mainījies arī ikdienas darbs. Kādreiz mūs mācīja, ka mēs strādājam mežam, bet laikam jau tomēr strādājam cilvēkiem. Manā ziņā ir visi mežsaimnieciskie jautājumi, kas saistīti ar ikdienas darbu gan valsts, gan privātajos mežos: kontrole, sarakste, ugunsdrošība u.c. Par laimi vēl aizvien bieži izdodas būt dabā, jo ļoti daudz braukājam un pārbaudām platības, kurās īstenoti mežsaimniecības

„Man patīk atrasties mežā arī vienam, ne tikai medībās vai darbā ar kolēģiem,” saka Indulis Sarma.

atbalsta projekti par Eiropas naudu. Kontrolējam un uzraugām šo procesu. Viss bijušais Liepājas, Saldus un Kuldīgas rajons ir mana teritorija. Diezgan daudz laika pāriet izbraucienos.”

TRADĪCIJAS UN KOLĒĢI

Par sacensībām viņš atceras: „Tās notika katru gadu, un tajās tika vērtētas profesionālās zināšanas, iemaņas un prasmes. Tā nebija tikai atpūta, bet tiešām nopietna pārbaude, kurā izvēlējamies kandidātus valsts sacensībām.” Arī tagad reizi gadā notiek mežnieku profesionālo iemaņu pārbaude. Tik lielus pasākumus kā kādreiz gan vairs nerīkojot: „Reizi gadā tiekamies ar kolēģiem. Šogad pasākums notiks pie Ludzas. No ve-

cijām tradīcijām esam saglabājuši kopīgu pasākumu ar Valsts policiju, ko iedibinājām laikā, kad kopīgi cīnījāmies pret mežu nelikumīgo izciršanu. Sākām rīkot kopīgus seminārus un arī sacensības. Cenšamies reizi gadā šādu pasākumu vēl aizvien rīkot.”

Reizēm viens otrs rīdzinieks Indulim smiedamies vaicājot, kad viņš beidzot atgriezīsies dzimtajā pilsētā. „Es godīgi varu teikt, ka nekad,” viņš saka. Vai kādu reizi viņa dzīvē ienāk arī māksla, par ko kādreiz sapņots? „Reizēm jau ienāk – kad kaut ko vajag noformēt. Man patīk, lai viss ir estētiski un kārtīgi.” Jautāts par vaļasprieku, Indulis atbild: „Mūsu vaļasprieks ir darbs.”

Iveta Grīniņa
Robertas Prauliņa foto

KULDĪGAS AVĪZĒS

Kuldīgas Vēstnesis pirms 90 gadiem

Senču novērojumi jūlijā

Gaiša Jēkaba diena apsola labu pļauju. Ja Annas dienā skudras saņes augstus pūžņus, tad ziema būs stipra. Ja Margrietā līst, tad sējumi nīkst. Ja priekš Jēkabiem trīs dienas skaidras, tad būs laba labības ievākšana. Ja Jēkaba dienā gaiši mākonīši, tad ziema būs dziļa.

Jaunais Kurzemnieks pirms 80 gadiem

Jauns tirgus laukums

Kuldīgas pilsētas valde šovasar uzsākusi jauna, moderna tirgus laukuma izbūvi. Jaunajā laukumā pajūgu stāvvietas paredzēts nostiprināt ar cementbetona segu, bet satiksmes ejas un paviljonu vietas ar asfalta segu. Jaunbūvējamais tirgus laukums būs viens no plašākiem un higieniskākiem visā valstī un izmaksās 80 000 Ls. Laukuma projektu izstrādājis inženieris Kārlis Cebers, kura atbildīgā vadībā notiek laukuma izbūve.

Padomju Kuldīga pirms 70 gadiem

Sāk darboties gaisa pasts

Kuldīgas sakaru kantoris iekārtojis vienkāršu ierakstītu vēstuļu, pastkaršu un laikrakstu bandroļu pieņemšanu un nosūtīšanu ar gaisa (avio) pastu. Pasta lidmašīna izlido no Kuldīgas aerodroma katru dienu, izņemot pirmdienas. Lai gaisa pastam domātos sūtījumus varētu nogādāt bez nokavēšanās, tie jānodod kantorī pie lodziņa vai jāiemet pastkastītē Nr. 9.

BĒRNAM LABI, BET CITIEM?

Daudzi būs savu reizi pukojušies par mazuļiem, kuri staigā pa brīvdabas pasākuma skatuvi, trokšņo koncertā vai nepieskatīti joņo citā kultūras pasākumā. Kas tam par iemeslu, un ko darīt, lai visu paaudžu kopā būšana neatstātu mieles un sliktu noskaņojumu citiem?

DACE PRIEDE, režisore, organizē kultūras pasākumus un tajos piedalās:

ARITA GRĪBĒNA, piecgadīgas meitas un deviņus gadus veca dēla mamma:

MĀRTIŅŠ BURKE-BURKEVICS, mācītājs:

INESE BIRĢELE, psihoterapeite:

Kādi ir jūsu novērojumi un domas par to, kas notiek sabiedriskajos pasākumos, kur piedalās arī ģimenes ar bērniem?

– Nemācēšu pateikt, kā ir citās pilsetās, zinu par Kuldīgu. Pirms laika šī parādība – bērni uz skatuves – bija masveidīga, tagad drusciņ mazāk, tomēr ir. Tas ir ļoti *neforši* – jā, tieši *neforši*, ja pasākuma laikā – vienalga, telpās vai ārpus tām – uz skatuves uzkāpj bērni. Bet ne jau tāpēc, ka aktieris nevarētu spēlēt, kad viņam gar kājām grozās divgadnieks. Ne tāpēc, ka dejotāji nevarētu dejot, ja turpat grozās kāds trīsgadnieks.

Vispirms aizliegums bērniem atrasties uz skatuves ir viņu pašu drošības labad. Vai dejotājs var skatīties, kur viņš liek kāju, kad dejo? Bet tur stāv mazais ar atvērtu mutīti un jūtas labi, jo ir pašā notikumu mutulī. Vai dejotājam jāskatās, kur viņš liek kāju? Varbūt tomēr par drošību jāgādā mazā bērna mātei un tēvam? Ja vecāki grib, lai bērns grozās pa skatuvi, – lūdzu, ir ļoti daudz dažādu pulciņu! Un mazais uz skatuves varēs kāpt oficiāli.

– Robežām nav jābūt pārspīlētām, bet tām jābūt. Nedomāju, ka mani bērni ir ideāli, tomēr kopā cenšamies sabiedrībā noteiktās normas apgūt. Vecākiem jābūt priekšzīme, jo bērni mācās no viņu uzvedības, nevis no tā, ko viņi saka.

Pasākumā *Latvju bērni danci veda* es biju sarūgtināta. Mani bērni cītīgi gājuši uz mēģinājumiem un godam nopelnījuši, lai tiktu uz skatuves, bet koncerta laikā no pirmās rindas uz skatuvi devās mazs bērns, kāpa augšā, lejā, lēkāja līdzī. Kā dejotāju mammai man tas nebija patīkami.

Pirms kāda laika bijām uz simfoniskās mūzikas koncertu Kuldīgas kultūras centrā, speciāli ieņēmām vietas balkonā, lai varētu nemanāmāk iziet ārā, ja vajadzētu. Sapratu, ka esmu drusku pārspīlējusi – bērniem bija nedaudz garlaicīgi. Centos viņus noskaņot, ka jāpasēž un jāpaklausās. Redzēju ģimeni, kuras bērni izgāja ārā un gaidīja uz divāniņa. Bērniem jābūt pacietībai un cieņai pret citiem, pret viņu darbu – tas ir viens no galvenajiem uzdevumiem.

– Gadījumi ir dažādi: citreiz vecāki bērniem aizrāda, un viss ir kārtībā, bet daži bērni drīkst darīt visu. Manā bērniībā bija nepilngadīgo lietu komisija, vecāki tomēr uztraucās, ko par viņiem nodomās citi. Darīt jebko atļāvās tie bērni, kuru vecāki bija attiecīgos amatos. Bet tagad viss ir citādi.

Problēmas sakne ir vecāku attieksmē un brīvības jēdziena izpratnē. Es to saprotu tā: mana brīvība beidzas tur, kur sākas cita cilvēka brīvība. Domāju, ka arī skolotājiem mūsdienās nav viegli: viņi baidās un nesaprot, kad īsti drīkst aizrādīt, kad ne. Diemžēl ir tādi vecāki, kuri (atvainojiet!) šķauda virsū visiem labas uzvedības likumiem, un bērni aug ar tādu pašu attieksmi.

Negribu izklausīties galīgi sauss un savecējis, tomēr ir tādas vietas un notikumi, kuros zināma pieklājība jāievēro. Bērns taču nespēlēsi ķeriņu! Un baznīcā, ja kāds runā, ir jāklusās. Pats esmu vecākiem, kuri līdzīgi ņem bērnus, ieteicis, ka viņi kopā drīkst doties apskatīt ērģeles vai pastaigāt pa baznīcu. Un tas nemaz netraucē.

– No vienas puses, mazajam cilvēkam kopā ar vecākiem jāiet sabiedrībā, jāapgūst uzvedības normas, un tā tiek uzkrāta dzīves pieredze. Tas ir arī laiks, ko ģimene pavada kopā. No otras puses, visatļautība un nekritiska vecāku attieksme pret saviem mīļajiem traucē pārējiem kultūras pasākuma apmeklētājiem, rada sliktu noskaņojumu, gadās, ka pieaugušajiem provocē pat asāku vārdu pārmaiņu.

Pieaugušajiem jābūt tiem, kuri bērniem iemāca pieklājību un ar personisko piemēru parāda, kā uzvesties. Tomēr jāatceras, ka bērns nav mazs pieaugušais: viņam ātri vien apnīk un reizēm pat neinteresē tas, kas notiek uz skatuves. Vai – gluži otrādi – interesē tik ļoti, ka mazais aizraujas un iet gandrīz vai aptaustīt to, kas interesi radījis.

„Mazie var apsolīt, ka būs rāmi 20 minūtes, bet, kad kļūst garlaicīgi, tad ir garlaicīgi.”

Kā pārliecināt vecākus savas atvases vairāk uzmanīt?

„Ja vecāki grib, lai bērns grozās pa skatuvi, – lūdzu, ir ļoti daudz dažādu pulciņu!”

– Gadījies, ka, spēlējot lāča kostīmā, es mazo no skatuves noceļu un aiznesu prom. Neatdodu viņu mammai... Acīmredzot vecākiem viņš nav vajadzīgs, ja jau izrādes laikā atrodas uz skatuves. Deju pedagoģe Zita Serdante ir pat apturējusi koncertu un lūgusi vecākiem bērnus savākt. Nezinu, vai tā ir izeja: apturēt pasākumu.

Bērniņš jau nesaprot, ka viņš uz skatuves ir apdraudēts, par to atbildīgi vecāki. Labi, ka pēdējā laikā pie mums sāk atskanēt balsis, ka to nedrīkst atļaut. Kādu laiku vecāki uzsvēra tikai vienu: „Mēs bērnus audzinām brīvi – bez robežām.” Kā var nebūt robežu?! Skatuve ir skatuve, vilcienu pārbrauktuve ir pārbrauktuve, Saeima ir Saeima. Visās vietās nedrīkst un nevajag atrasties, un ir tādas vietas, kurās jāprot uzvesties.

„Neradīsim bērni pārliecību, ka ģimene un citi cilvēki ir viņu apkalpojošais personāls!”

– Cilvēki, kuri ļauj saviem bērniem ālēties, droši vien nesaprot un arī nesaprātis, cik tas ir nepareizi. Ja citi pieaugušie viņiem aizrāda, tas tiek uztverts kā uzbrukums bērniem. Kā vecākus audzināt? Nezinu! Šķiet, vieglāk būtu pāraudzēt bērnus... Reizēm tieši viņi vecākiem aizrāda, ka tie nav automašīnā piesprādzējušies vai nešķiro atkritumus. Esmu novērojusi, ka tie, kuri uz Latviju atbrauc no savām mītnes zemēm Eiropā, gan veikalos, gan kafējnīcās uzvedas mazliet atšķirīgi – ne vienmēr priekšzīmīgi mūsu izpratnē. Par šo tēmu biežāk jārunā medijos, arī kultūras pasākumu organizatoriem pirms tam jābrīdina par kārtības noteikumiem, jāatgādina, ka par bērnu drošību atbildīgi vecāki paši. Pārmēra centrēšanās uz mazā cilvēka iegribām vedina mazo domāt, ka māte, tēvs, ģimenes locekļi un pārējā sabiedrība ir viņu apkalpojošais personāls. Nākotnē šādi audzinātam cilvēkam, visticamāk, nāksies piedzīvot vilšanās, jo var izrādīties, ka viss ir citādi, nekā viņš uzskatījis.

„Ir tādas vietas un notikumi, kuros zināma pieklājība jāievēro. Bērns taču nespēlēsim ķeriņu!”

– Manuprāt, visu var atrisināt elementāri. Vecākiem vienkārši jāpastāsta bērniem, ko drīkst un ko ne. Bērns, kurš apguvis uzvedības normas, būs tikai ieguvējs. Viņa brīvība un personība tā nekādi netiek apspiesta. Tas attiecas ne vien uz kultūras pasākumu vai baznīcu. Tas attiecas uz it visu šajā dzīvē.

Varam mest skatu pagātnē – pirms 100, 150 gadiem dzīvoja cilvēki ar noteiktu izglītību un uzvedības kultūru. Viņi spēja uzbūvēt Latvijas valsti. Bet ko darām mēs? Mēs, kas sevi uzskatām par ļoti atbilstīgiem un brīviem? Brīvība ir kārtība, kurā katrs spēj sevi izpaust, bet tā noteikti nav visatļautība.

– Ideālā variantā pasākumos tiek padomāts par ģimenēm ar bērniem – ierīkota spēļu istaba vai cita pieskatīšanas iespēja ar interesantām nodarbēm. Bet mēs jau zinām, ka tā nenotiek bieži.

Sarežģīti pateikt, cik ilgi katrs mazais spēj nosēdēt mierīgi un koncentrēties. Līdz piecu gadu vecumam tas varētu būt no 15 līdz 40 minūtēm. Tomēr katrs mazulis ir citādāks, un vecāki savu atvasi pazīst vislabāk.

Ja uz pasākumu dodas ar bērnu, pieaugušajam jābūt gatavam aiziet, kad mazajam kļūst garlaicīgi un tas jau sāk traucēt pārējiem. Ik pa laiciņam var kopā pastaigāties kaut kur ārpusē, tad atkal mēģināt atgriezties pasākumā. Bērni līdz zināmam vecumam vēl neizprot laika jēdzienu un nespēj novērtēt, kas ir viena vai divas stundas. Viņi var apsolīt, ka būs rāmi 20 minūtes, bet, kad kļūst garlaicīgi, sāk dīdīties, mēģina sarunāties, paskraidīt. Iespējams, kādā reizē jānolīgst auklīte, lai arī pieaugušie var izbaudīt kultūras pasākumu tā vietā, lai cīnītos ar nogarlaikojušos bērnu.

Neredzu neko sliktu, ja kāds no pieaugušajiem kultūras pasākumā bērnam mierīgi aizrāda: „Lūdzu, klusāk! Es neko nedzirdu.” Skolas vecuma bērni svešinieka piezīmi respektē vairāk nekā mammas aizrādījumus.

Vija Zariņa
Lailas Liepiņas un Roberta Prauliņa foto

PĀRDOD

KOKMATERIĀLUS. Tālr. 28796607.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU.** Ātra piegāde. Tālr. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU.** Tālr. 29399939.

Skaldītu **MALKU:** 8 berkubi – 180 EUR, 10 berkubi – 200 EUR. Tālr. 29562735.

Skaldītu **MALKU,** nomaļus. Tālr. 29428876.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko ātros B, BE, C, CE un **95. KODA** kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Kursu ilgums trīs nedēļas. Tālr. 26120089.

PĒTERA AUTOSKOLA rīko **95. KODA** kursus. Sākums 7. jūlijā. Tālr. 29210837.

SIA **Upeskalni AB** sniedz **LOPBARĪBAS SAGATAVOŠANAS** pakalpojumus: plāšanu, vālošanu, sienu un skābsienu sagatavošanu rulonos (dažādu izmēru), teritoriju applāšanu ar smalcinātāju. Kuldīga, tālr. 26672273.

KAPU SVĒTKI

Turlavas pagastā

Svētdien, 16. jūlijā. Ķikuros:

- 12.30 – Nagļu kapos,
- 13.00 – Jaunajos kapos,
- 13.30 – Maras kapos,
- 14.00 – Zvirgzdkalna kapos,
- 14.30 – Sauleskalna kapos.

Svētdien, 23. jūlijā. Turlavā:

- 10.00 – Ziemeļu kapos,
- 11.00 – Orzaku kapos,
- 12.00 – Pliķu kapos,
- 14.00 – Balgaļu kapos,
- 15.00 – Ciemgaļu kapos,
- 16.00 – Kalējiema kapos,
- 17.00 – Aizsaules kapos,
- 18.00 – Dambenieku kapos.

FUTBOLS

Maziem labi veicas

Kurzemes jaunatnes čempionātā futbolā labs starts izdevies Kuldīgas novada sporta skolas (KNSS) Mareka Raiha un Māra Tilgaļa audzēkņiem.

Nospēlētas vairākas spēles, rezultāti šādi:

- Kuldīgā: KNSS – Tārgale 4:0, KNSS – Saldus 2:2, KNSS – Ugāle 2:1, KNSS – Brocēni 3:1;
- Saldū: KNSS – FK LJR 4:3, KNSS – FK LAS 2 6:1, KNSS – FK LKB 5:3;
- Vaiņodē: KNSS – Liepājas KB 7:1, KNSS – Vaiņode 2:1, Kuldīga – Grobiņa 4:2.

Kuldīgas novada čempionāta 27. jūnija spēļu rezultāti:
Nikers – Ēdole 11:3, Alsunga – Nikers/KNSS 1:0.

PĒRK

SIA **Lāses AM** kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES.** Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS.** Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, AITAS, ZIRGUS.** Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

ZEMESTAUKUS. Tālr. 26284210.

SIA **Valinda – GOVIS, BUĻĻUS, TELES.** Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Vienfāžu **SLAUKŠANAS APARĀTU** komplektā. Tālr. 28251806.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tālr. 26544462.

SIA **PRIEDES AG** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS.** Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tālr. 26993794.

100% LV UZŅĒMUMS pērk **MEŽUS** ar **ZEMI.** Tālr. 22003161.

VASARAS AKCIJA vieglo automašīnu mazgāšanai

JK degvielas uzpildes stacijā (Lapeģļu ielā 1)!

- Mazgāšana ar augstspiediena iekārtu 3,00 EUR – **1,00 EUR.**
- Mazgāšana ar rokām 5,00 EUR – **3,00 EUR.**
- Vaskošana 1,50 EUR – **1,00 EUR.**

DĀVANĀ kafija.

4 reizes nomazgājot – 5. reize par brīvu!

PLUDMALES VOLEJBOLS

Pasaulē pirmie Šmēdiņš un Samoilovs

Jaunākajā pasaules rangā pludmales volejbolā liderpozīciju saglabājuši Jānis Šmēdiņš un Aleksandrs Samoilovs.

17. pozīcijā ir cits Latvijas duets Mārtiņš Pļaviņš un Haralds Regža, 69. vietā – Edgars Točs, Rihards Finsters, bet 79. – Toms Šmēdiņš, Aleksandrs Solovejs.

Latvijā tiek veidots atsevišķs individuālais rangs *Ergo Open* Latvijas čempionātam, te pirmajās divās vietās ir J.Šmēdiņš un A.Samoilovs. Latvijas rangā sievietēm devīto pozīciju ieņem kuldīdzniece Paula Nikola Ņečiporuka.

SPORTA KALENDĀRS

- 4.VII 19.00 A.Grundmaņa stadionā – Kuldīgas novada atklātais čempionāts **FUTBOLĀ.**
- 5.VII 16.00 Mučukalnā, Skrundā, – **ORIENTĒŠANĀS** seriāla *Taciņas* 11. kārtā.
- 8.VII 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Latvijas **MINIFUTBOLA** čempionāta 3. posms.

IESPĒJA

Baltijas jaunieši apgūs medijus

Līdz 9. jūlijam jaunieši no 14 līdz 17 gadiem var pieteikties Baltijas mēroga nometnei *Young Media Sharks (Jaunās mediju haizivis)*, kas no 8. līdz 14. augustam Pelčos ļaus praktiski iedzīlīnāties dažādās mediju jomās.

„Mēs meklējam radošus, atraktīvus un aizrautīgus jauniešus no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas, kuri mācās vai drīz gatavojas mācīties tālāk un spēj mutiski un rakstiski sazināties angļiski. Tos, kurus interesē mediji un kuriem nav vienaldzīgs tas, kas notiek apkārt – gan tuvu, gan tālu,” saka biedrības *Avantis* radošā direktore Ilona Bičevska.

Nometnē pulcēsies 50 jauniešu no Baltijas valstīm, kuri tiks izraudzīti radošo darbu konkursā. Lai pretendētu uz vietu nometnē, līdz 9. jūlijam jauniešiem jānosūta radošais darbs. Sīkāka informācija: youngmediasharks.eu. Žūrija iz-

vēlēsies motivētākos interesentus.

Avantis sola tikšanos un kopīgu darbu ar interesantiem jomas pārstāvjiem: producenti Ilzi Ūdri (TV3, *X-faktors*), producentu Uldi Cekuli un režisoru Uģi Olti (Vides filmu studija), žurnālisti Ingu Sprīņģi (pētnieciskās žurnālistikas centrs *Re:Baltica*), Induli Pelnēnu (*Ghetto TV*), TV formātu speciālisti Asju Batajevu no Ukrainas (TV kanāls *New Channel*), reklāmas izpildproducentu no ASV Krisu Matūru (*Backyard Productions*) un daudziem citiem.

Dalība nometnē ir par brīvu, taču jāizpilda radošais uzdevums. Īpaši aicināti jaunieši, kuri par savām spējām vēl šaubās. Pieredze rādot, ka tie ir vislielākie aplsēptie talanti. Organizatori mudina iedrošināt pieteikties arī draugus vai paziņas, kuriem ir ķēriens rakstīt, fotografēt, filmēt, rīkot pasākumus, radīt ide-

APSVEIKUMS

*Pār gadiem, mīlestības piepildītiem,
Par spīti laikam, kas tik ātri skrien,
Mirdz vienmēr jauni tavi gadu rīti,
Kas tavu mūžu tikai saules lēktos sien.*

/K.Apškrūma./

Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs
sirsnīgi sveic pensionēto skolotāju
RAIMONDU KRAMZAKU
skaistajā jubilejā.

VAJADŽĪGI

Kokapstrādes uzņēmums SIA **Vēvers** (41203017104) piedāvā darbu **ASINĀTĀJAM.** Tālr. 28635733.

LĪDZJŪTĪBAS

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*

/S.Kaldupe./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, no ALBERTA VIĻŅA RUDZROGAS atvadoties.

Laidu pagasta pārvaldes darbinieki

*Trīs saujas vasaras, dzimtenes vasaras
Dodiet man līdzī, kad šī saule riet.*

Nevajag nopūtu, nevajag asaru!

Klusu! Lai kamene ķimenēs dzied!

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Uldim Zariņam, tēti mūžībā pavadot.

SIA **Skrundas komunālā saimniecība** darba kolektīvs

IK VAR grāmatvedība sniedz šādus pakalpojumus: GRĀMATVEDĪBAS – gan lauksaimniekiem, gan citiem uzņēmumiem:

- pastāvīgu grāmatvedības kārtošānu saskaņā ar noslēgto līgumu,
- nodokļu deklarāciju un gada pārskatu sastādīšanu,
- citus pakalpojumus un konsultācijas ar grāmatvedību saistītiem jautājumiem.

Kr.Valdemāra iela 17, Talsi, Talsu nov. (2. stāvs), un Tūristu iela 1, Saldus (2. stāvs). Tālr. 28315676.

*Draugam dzimšanas diena?
Nezini, ko dāvināt?*

Laba ideja!

Kurzemnieka abonementa DĀVANU KARTE!

To var iegādāties laikraksta redakcijā
1905. gada ielā 19, Kuldīgā.

Vairāk pa tālr. 63324881.

„Radošos, atraktīvos un aizrautīgos jauniešus, kurus interesē mediji un kuriem apkārt notiekošais nav vienaldzīgs, aicinām pieteikties nometnei *Young Media Sharks Pelčos*,” saka biedrības *Avantis* radošā direktore Ilona Bičevska, kura kopā ar komandu viesojās Kuldīgas jauniešu mājā.

jas vai pat vienkārši spriest par dzīvi.

Vija Zariņa
Robertas Prauliņa foto

INTERESANTI

Tehnoloģijas un karpālā kanāla sindroms

Jauns pētījums liecina, ka studenti vecumā no 18 līdz 25 gadiem, kas dienu dienā ir piesaistīti savām ierīcēm, uzrāda agrīnas pazīmes sāpīgam karpālā kanāla sindromam. Tie, kas vidēji pavada deviņas stundas dienā, izmantojot mobilos tālrunus, planšetdatorus un datorus, norādīja par sāpēm viņu plaukstu locītavās un rokās vairāk nekā viņu vienaudži, kas katru dienu mazāk laika izmanto elektroniskās ierīces. Šis sindroms ir ar nerviem saistīts stāvoklis, kas izraisa nejutīgumu, tirpšanu un sāpes plaukstās un plaukstu locītavās. Tas rodas, kad ir pietūkums šaurā roku plāksnē, kas pazīstams kā karpālais kanāls, kas rada spiedienu uz mediālo nervu rokā, skaidro Honkongas Politehniskās universitātes veselības tehnoloģiju un informātikas docents Peters Vaits.

VĀRDA DIENAS

No 3. līdz 9. jūlijam

- 3. Benita (994), Everita (426), Verita (27)
- 4. Sandis (3159), Uldis (6960), Ulvis (139)
- 5. Andžejs (341), Andžs (54), Edīte (2418), Esmeralda (138)
- 6. Anrijs (439), Arkādijs (853)
- 7. Alda (774), Maruta (1501)
- 8. Ada (74), Adele (432), Antra (2329)
- 9. Asna (4), Asne (13), Zaiga (1579)

Populārākie: Edīte un Uldis.

JOKS

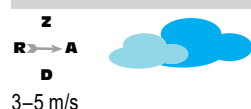
Uzraksts universitātē:
„Eksāmens nenotiks, visas biļetes pārdotas”.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 3. JŪLIJĀ

Dienas garums – 17 st. 51 min. ●
Saule lec 4.31, riet 22.22.

Naktī +14°...+15°

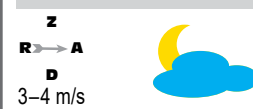
Dienā +15°...+16°

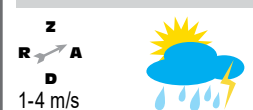
RĪT, 4. JŪLIJĀ

Dienas garums – 17 st. 49 min. ●
Saule lec 4.32, riet 22.21.

Naktī +13°...+14°

Dienā +14°...+15°

Nakts braucienā – azarts un cīņasspars

(Sākums 1. lpp.)

Čempionu kauss

Kuldīgā tiek rīkots kopš 2012. gada.

Čempionu laba vēlējumi

Pirms 60 km (24 apli) Open klasei (junioriem, U-23 grupai un elitei) īpašāku mirkli ar savu klātbūtni darīja mūsu pasaules čempioni Emīlija Sonka-Putniņa un Romans Vainšteins. „Gribu, lai jūs saskaņā savu iespēju. Ja mēs varējam, tad varat arī jūs,” šādus ceļavārdus sportistiem sacīja E.Sonka-Putniņa. Savukārt R.Vainšteins teica: „Ceru, ka jūs brauksiet tā, lai kļūtu par pasaules čempionu kausa uzvarētājiem. Šādās sacensībās jūs izaugsiet par čempioniem un varēsiet cīnīties lielajā pasaulē.”

Arī šajā klasē jau sākumā izkristalizējās līderu trio: K.Neilands, E.Liepiņš un A.Flaksis. Viņi savā starpā četras starpfinišos sadalīja atbalstītāju balvas: divreiz uzvarēja Kristis, pa vienai – Emīls un Andžs. Sacensību otrajā pusē E.Liepiņu, tieši tāpat kā iesākumā kuldīdznieku Mārci Kalniņu, pievīla tehniskas problēmas, taču tas neliedza puīšiem pēc tam cīņu turpināt.

Apbalvošanā atsevišķi tika sumināti juniori: 1. vietā kuldīdznieks Kristaps Pelčers, 2. – Kristofers Bindemanis (Ķekava), 3. – kuldīdznieks Arvis Rendors. Elītes kopvērtējumā tika apbalvoti seši labākie: 6. – M.Kalniņš, 5. – K.Pelčers, 4. – Klaipēdas sportists (Lietuva) Justs Beniušis, 3. – A.Flaksis, 2. – K.Neilands, 1. – E.Liepiņš. Vēl no mājiniem startēja Kristaps Būdenieks, Arno Ķikurs, Ulvis Horens Korbergs.

Mājās braukt – super!

Tūdaļ pēc finiša, Kurzemnieks sastop Latvijas čempionu un šo sacensību otrās vietas ieguvēju K.Neilandu. Viņš stāsta: „Super! Esmu patīkamam emociju pārņemts. Paldies organizatoriem. Pirmo reizi piedalījos nakts kritērijā, godīgi – jau nevaru sagaidīt nākamo.”

Arī novadnieks O.Meļehs atzīst, ka mājās braukt vienmēr ir

Amatieriem uzvaras laurus plūca Artis Roze, otro vietu atstājot sīvajam konkurentam Kristapam Knopam.

Mirkļis no sacensībām. Riteņbraucējiem trase bija jāveic pa Kuldīgas vecpilsētas ieliņām.

Apbalvošana elites grupai. No kreisās: pasaules čempions Romans Vainšteins, Latvijas čempions, šo sacensību otrās vietas ieguvējs Kristis Neilands, Čempionu kausa ieguvējs Emīls Liepiņš, pasaules čempione Emīlija Sonka-Putniņa, fanes un trešās vietas ieguvējs Andžs Flaksis.

labi: „Trase interesanta, tehniska un grūta. Tumsā vizuāli visu uztver citādāk, arī ātrums ir lie-

lāks.” Vairākkārtējais bijušais Latvijas čempions turpina: „Tagad pārsvarā braucu sava prie-

Greizais Ratiņš
„Kur tad ir tā saule...?”

JAUNA PROGRAMMA

Komponists Valdis ZILVERIS
Juris HIRŠS
Normunds LAIZĀNS
Ivars PUGA
Dace BONĀTE
Uldis ANŽE

JOKS, izklaidās un dziedās vispopulārākās dziesmas
Kā arī būs pārsteigums - jaunas un jautras melodijas

7.jūlijā plkst. 19:00

KULDĪGĀ, Kuldīgas estrādē...

būs jautri...

Biļetes: Biļešu Paradīzes kasēs iepriekšpārdošanā 7.-Eur, Pasākuma dienā uz vietas dārgāk!

Informācijas: www.balles.lv

Kuldīdzniekam Mārcim Kalniņam gadījies ķibe, palīgā steidz sporta skolas direktors Agris Kimbors.

ka pēc. Baldonē trenēju bērnus, sagatavošanas treneris.”

Inta Jansone
Roberta Prauliņa foto